

Januar 2011.
Januar 2011.

no.

POLIINFO

list učenika i profesora Politehničke škole - a Politechnikai iskola tanulónak és tanárainak lapja

Omiljena knjiga...

Ne mogu da izdvojim jednu knjigu ni omiljenog pisca, por jer stalno čitam. U prošlim godinama sam čitala knjiga koju tražim. Uživam u njima, ali jako volim i slikarstvo. Zbog toga bih volela da se učenici organizuju u klubove i na taj način se ukaže na nekvalitet i organizujete rok koncerte. Uživam u koncertima i slikarstvu. Vodeći i organizujući koncerte i slikarstvo. Zbog toga bih volela da se učenici organizuju u klubove i na taj način se ukaže na nekvalitet i organizujete rok koncerte. Uživam u koncertima i slikarstvu. Vodeći i organizujući koncerte i slikarstvo.

Koju knjigu biste preporučili vašim đacima?

Kao mlada sam pročitala Selindžerovu knjigu *Lovac u snu*. To je kulturna knjiga koju preporučujem svim mladim ljudima, jer je radnja bliska njihovim životima. Nalazim se u njoj i ja. Jako volim poeziju, posebno francuske simboliste - Remboa, Bodlera i Valerija.

Omiljena knjiga...

Ne mogu da izdvojim jednu knjigu ni omiljenog pisca, por jer stalno čitam. U prošlim godinama sam čitala knjiga koju tražim. Uživam u njima, ali jako volim i slikarstvo. Zbog toga bih volela da se učenici organizuju u klubove i na taj način se ukaže na nekvalitet i organizujete rok koncerte. Uživam u koncertima i slikarstvu. Vodeći i organizujući koncerte i slikarstvo.

BISERI SA ČASOVA

UČENIK: HASANAGINICA JE UMRLA
NA SVOJOJ SAHRANI...

UČENIK:
U PESMI "DOLAP" OPISUJE SE KAKO JEDAN VRABAC
OKREĆE DOLAP...

PROFESOR (LJUTITO):
KAŽI MI, JE L' SE TI I KOD KUĆE TAKO PONAŠAŠ NA ČASOVIMA?!

PROFESOR:

KAKO SE ZOVE NAJPOZNATIJA ZMAJEVA ZBIRKA PESAMA?

UČENIK: DULIĆI UVEOCI!

PROFESOR: ODAKLE JE ČEHOV?

UČENIK: PA, IZ ČEŠKE!

PROFESOR:

I, GDE SU SE OBRELI SRBI NAKON VELIKE SEOBE SRBA?

UČENIK:

ŠTA SU RADILI?

PROFESOR:

ŠTA JE TRAGIČNA GREŠKA ROMEA I JULIJE?

UČENIK:

TO ŠTO SU SE UPOZNALI!

PROFESOR:

ŠTA JE ĐOKONDA?

UČENIK:

ZMIJA, KAO ANAKONDA!

OKO ŠKOLE - AKTUALITÁSOK

..... 4 - 7 str.

ZNANJE PUTOVANJE - UTAZÁSOK

..... 8 - 11 str.

KULTURA - KULTÚRA

..... 12 - 20 str.

S DRUGE STRANE NAUKE - TUDOMÁNY

..... 21 - 23 str.

SLOBODNO VREME - SZABADIDŐ

..... 24 - 26 str.

RAZMIŠLJANJA - GONDOLKOZÁSOK

..... 27 - 29 str.

PRIČAM VAM PRIČU - ELMONDOM A MESÉMET

..... 30 - 31 str.

SPORT - SPORT

..... 32 - 33 str.

MOJE SELO VESELO - ÉN VIDÁM FALUCSKÁM

..... 34 - 35 str.

glavni i odgovorni urednik, urednik redakcije na srpskom jeziku: **Branka Jovičić**

lektor i korektor tekstova na srpskom jeziku: **Dijana Krtinić**

lektor i korektor tekstova na mađarskom jeziku: **Zita Kalman Cvijin**

tehnički urednik: **Tihomir Zoraje**

grafički dizajn, prelom i montaža: **Mirjana Mitrić, Tihomir Zoraje**

naslovna strana: **Tihomir Zoraje**

fotografija: **Ivana Mamužić, Srđan Milodanović,**
učenici GFT 1/13 i GFT 2/13 odeljenja

unos teksta: učenici i profesori Politehničke škole

štampa: Grafička radionica Politehničke škole

Tiraž: 500 primeraka

e-mail: **politehnickasu@hotmail.com**

sajt škole: **www.politehnickasu.edu.rs**

Štampano: januara 2011. godine

Sponzori:

НАША ШКОЛА

Уђите слободно... Не устручавајте се... Ово је Политехничка школа! Слободно разгледајте њене свеже окречене учионице и ходнике, фонтаном и мозаицима украшено двориште... Ево, ту у дну дворишта је наша нова библиотека... Уколико неким случајем долазите од горе (никад се не зна), обратите пажњу на нови кров... Е, да, морамо напоменути да је пушење у кругу школе забрањено, па уколико сте никотински овисник, мораћете у обиласку да се суздржите од ове опаке и нездраве навике... Жао нам је... Хајде, слободно, има шта да се види... А о ономе што није опипљиво и што не може да се види, о ономе што ђаци могу да науче, а професори да пруже и што заправо чини суштину школе, читајте на странама које следе...

A MI ISKOLÁNK

Gyere be bátran... Ne tévovázz... Ez itt a Politechnikai Iskola! Nyugodtan nézz szét és tekintsd meg frissen meszelt folyosóit és tantermeit, az udvart, amelynek ékessége a szökőkút és a mozaik díszítette falak... Íme, itt az udvar végében a könyvtár... Ha esetleg fentről jönnél (sosem tudhatod), megcsodálhatod az új tetőt... Ja, persze, tudnod kell, hogy az iskolában tilos a dohányzás, amennyiben pedig drogfüggő lennél, rossz helyen jársz, mert itt nem hódolhatsz káros szenvedélyednek... Sajnálom... Jöjj bátran, van mit látni... Arról pedig, ami nem kézzelfogható, ami a szemnek láthatatlan, amit a diákok megtanulnak, a tanárok megtanítanak, és ami valójában az iskola lényegét képezi, lapunk hasábjain olvashatsz.

INTERVJU: SRĐAN MILODANOVIĆ, PROFESOR LIKOVNE KULTURE

U M E T N I K Z

Vodeni logikom „novi gost grize kost“, u ovom broju školskog lista “P” radi se o svestranom Srđanu Milodanoviću, akademiku.

Vi ste slikar koji pripada mladoj generaciji, a nekada ste bili učenik naše škole. Kada ste i kako shvatili da je umetnost ono čime želite da se bavite u životu?

Umetnost je uvek bila prisutna u mom životu, čak i pre osnovne škole, oduvek sam crtao i slikao. U Politehničkoj školi sam završio grafički smer, potom upisao jedan fakultet i shvatio da to nije to i da ipak treba da upišem Likovnu akademiju. Sva sreća, uspeo sam.

Mladi ste, a imate zavidnu umetničku karijeru. Čini se da ste vrlo svestrani s obzirom da se bavite slikanjem, performansom, podvodnom fotografijom... Šta Vas od svega toga najviše privlači i ispunjava?

Umetnost 21. veka zahteva širi kontekst u odnosu na prošla vremena, umetnost se u današnje vreme širi na sva polja. Podvodnu fotografiju zavoleo sam baveći se ronjenjem. Ove fotografije pravim sa željom da one ne budu samo dokumentarne u smislu da prikazuju šta živi na nekoj steni ili gde žive koje ribice. Nastojim da ih prebacim na neki viši nivo kako bi postale umetničke fotografije. Bavim se i performansom, ali je slikarstvo

primarno. Ono je začetak svih umetnosti i postoji još od pećinskih crteža. Shvatio sam da ću ako naučim ono što je primarno, znati i ostale „priče“.

Šta je performans?

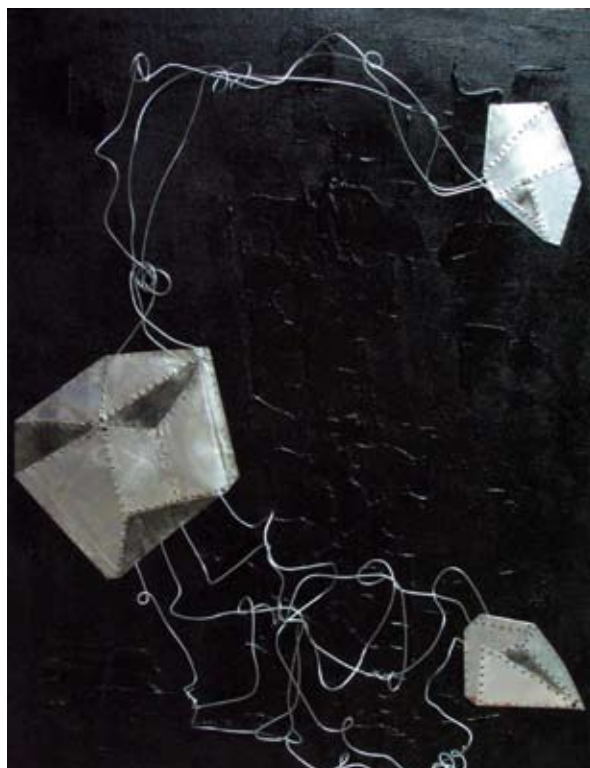
Performans je noviji vid savremene umetnosti, a javlja se šezdesetih godina prošlog veka kada su braća Žilber i Džordž sebe izložila kao žive skulpture. To je početak performansa kao vida umetnosti i upotrebe tela kao medijuma kroz koji se komunicira sa ostalima. Mnogi performans porede sa pozorištem, ali za razliku od pozorišne predstave, performans nema scenario, nema glume. U performansu na umetnika utiču prisutni ljudi i ne može se predvideti njegov tok. Performans se deli na bodi art (telesno prikazivanje) i na hepening u kome niko od učesnika ne može da predvidi šta će se dešavati.

Kako izgleda jedan vaš performans?

U grupnim performansima učestvovao sam sa grupom *Art klinika*. Sa njima sam po Evropi radio performanse obcrtavanja ljudi na ulici. Na sred ulice bismo pozivali ljude da legnu u neku svoju omiljenu pozu tj onu pozu u kojoj bi voleli da ih zadesi smrt. Ljudi bi legli na papir, a mi bismo ih opertali kredom, kao što se to radi kada se, na primer, desi neko ubistvo. Naziv performansa bio je *Da prevariš smrt*, jer se čovek koji pristane da učestvuje u takvom performansu na neki način oslobađa straha od smrti. Nije baš prijatno videti opertanu figuru, jer to odmah asocira na smrt. Svi crteži nastali u ovom projektu u periodu od 1996. godine objavljeni su u prirodnoj veličini u takozvanoj *Crnoj knjizi*.

Zakovana umetnost

Kompozicija III

A 21. VEK

"Poliinfo" predstavljamo profesora koji u prosveti radi tek dve godine-
emskom slikaru zanimljive umetničke biografije.

Ova knjiga je oborila i Ginisov rekord zbog svoje veličine.

Ko vam je uzor u ovoj umetnosti?

Marina Abramovič je naš najpoznatiji performer, kako kod nas, tako i u svetu. Interesan je i jedan veliki, svetski poznat umetnik, Subotičanin Balint Sombati.

Gde nastaju vaše podvodne fotografije?

Rođen sam u Vojvodini i more je negde daleko, davno se povuklo iz Panonske nizije. Moje fotografije nastajale su isključivo u Jadranskom moru, ali sam uspeo mnogo toga da obiđem. Imam dosta fotografija nastalih u slatkim vodama, recimo u kanalu Dunav-Tisa-Dunav, nadomak Sombora. Tu, verovali ili ne, žive najređe vrste slatkovodnih riba i rakova. Vodeni svet Bačkog kanala je prepun živog sveta što je meni prelepo i rado odlazim tamo da ronim. Crveno more i Egipat još uvek su samo san.

Koliko je važna fizička spremnost za bavljenje ovom vrstom umetnosti?

Neophodna je dobra spremnost u ronjenju, a za to je potrebno nekoliko godina aktivnog treniranja. O podvodnoj fotografiji možeš da razmišljaš samo kada ti ronjenje ne predstavlja problem.

Kog umetnika najviše cenite?

Kao mladi sam izuzetno cenio Salvadora Dalija, ali sam kao student shvatio da ih ima više. Kifer je, na primer, najbliži mom senzibilitetu.

Kako vam se sviđa rad u prosveti?

Kada sam upisivao Akademiju, nisam razmišljao o tome da ću jednog dana raditi u prosveti. Sada, kao profesor, mogu da

Performans "Da prevariš smrt"

kažem da mi se sviđa dinamika radnog vremena, kao i to što radim sa mladim ljudima.

Da niste slikar i profesor, bili biste...

Šofer kamiona. Otac mi je bio vozač, pa sam sa njim dosta proputovao. Sviđa mi se i dinamika tog posla. Monotonija bi me ubila!

Dajana Radić i Aleksandra Ornjakov GFT 4/7

Morski konjic

Kokot (morska riba)

Organska skulptura "Puštanje korena u fotelju"

N A Š K R U G O

Umberto Eko rekao je da bi "putovanje u Italiju trebalo uvek da bude avantura - putovanje otkrića koje će vam pokazati ne jednu, već više Italija". Ovu z... 2010. godine.. Ipak, ne može se reći da smo je upoznali; "protrčali" smo kroz nju i saznali šta sve treba da vidimo neki drugi put... Ako ga bude... Ostala su sećanja polja, raskošni, široki trgovi i golubovi na njima, uske i tesne ulice starih gradova, obrisi brda u daljini, pinije što liče na kišobrane i mir nad zelenim mor...

VENECIJA

Četvrta godina srednje škole i na red je došla legendarna maturska ekskurzija. Mi smo kao destinaciju odabrali Italiju. Planirano je da posetimo Lido di Jesolo, Veneciju, Rim, Montecatini, Firencu, Veronu i Padovu.

Odavno sam imala želju da vidim Veneciju, unikatni grad na vodi. Od cele ekskurzije to sam najviše iščekivala. Bili smo odseli u obližnjem mestu Lido di Jesolo, tako da smo u Veneciju išli brodićem. Već je i sama vožnja brodom bila zanimljiva. Prilazimo gradu koji polako izranja pred nama, dok vetar u kosi i blago ljuljanje na talasima samo povećavaju adrenalini i uzbuđenje. Kada smo napustili brodić, avantura je

Kanal Grande u Veneciji

počela. Išli smo pored starih spratnih kuća sa malim prozorima, a za prelazak malih kanala koji vode dublje u grad služili su kameni mostići koji su dosta niski, ali je svaki od njih jedinstven. Dok smo stajali na jednom takvom mostu videli smo "Most uzdaha". To je mali most koji se nalazi između dve zgrade visoko iznad vode. Taj most spaja nekadašnju sudnicu i zatvor. Nastavili smo šetnju i ugledali prelepu crkvu Santa Maria della Salute. Njena veliku kupola od belog kamena veoma lako se može videti iz daljine, jer se svojom bojom izdvaja od okolnih zgrada. Ubrzo smo se našli na malom trgu sa kojeg se lakše sagledava zvonik crkve Sveti Marko visok oko sto metara. Prošetali smo potom do velikog trga ispred crkve koja je i izvana prelepa. Za oko zapadaju veliki lukovi oko prozora i vrata, kao i prelepo obrađeni stubovi i freske na zidovima. Nisam bila u crkvi, ali oni koji su bili kažu da je unutra još lepša. Posle crkve smo išli da vidimo most Rialto koji se nalazi iznad kanala Grande. Na tom mostu nalaze se mnogobrojne radnje sa suvenirima. Most je načinjen od belog kamena sa velikim svodom na sredini, a sa obe njegove strane nalaze se male radnje.

Cela Venecija sa onim malim ulicama deluje prelepo. Volela bih ponovo da je posetim i da u njoj provedem više vremena kako bih mogla bolje da je upoznam.

RIM

Trideseti septembar ujutro, pet sati, početak dugo očekivane maturske eskurzije od šest dana koji su se pretvorili u jedan, jer od nespavanja više nismo znali ni ko smo ni gde smo. Lido di Jesolo, Venecija... I taman kada sam pomislila da ne mogu da vidim ništa što već nisam, shvatila sam da stojim u centru jednog od najstarijih gradova na svetu – Rima.

Kažu da svi putevi vode u Rim. Prvog trenutka vam se tako i čini, jer je gužva tolika da se čini kao da se svi svi ljudi u istom trenutku našli u istom gradu. Kada se okrenete oko sebe i ugledate Trg Venecija, Saturnov hram, stari forum i Koloseum, nešto kao da vas odvuče u vreme starog Rimskog carstva. Vidite ljude kako gledaju igre gladijatora, čuvare kako uvode lavove i tigrove u arenu, ratnike kako se mole Saturnu, pijacu na velikom trgu i putujuće trgovce... Imate osećaj da ste jedni od njih. Građevine oko vas bi mogle mnogo toga da vam ispričaju o tom nekadašnjem svetu, ljudima i njihovim delima. Zamislite da poput tih građevina znate sve o izdaji Rimskog carstva, sve o poginulim junacima tokom ratova, da ste bili prisutni kod

Koloseum u Rimu

zasedanja senata, ili kod izdaje Cezara i paljenja Rima... da ste poput tih građevina svedoci minulog vremena... I zamislite da sada poput njih postojite u nekom vremenu u koje se uopšte ne uklapate, i u svetu koje je potpuno drugačiji od sveta u kojem ste nastali.

Ako bismo se bar za trenutak postavili na mesto ovih starih, ali očuvanih zidina, mislim da bismo se svi složili da Rim sa pravom može da dobije titulu jednog od najvećih čuda na svetu.

VATIKAN

Maturska ekskurzija, odredište Italija, tačnije Rim, a najpreciznije Vatikan, Vatikanski muzej i Sikstinska kapela, ispunjenje mog velikog sna. Ovu kapelu je još u 16. veku oslikao Mikelandelo, renesansni vajar, slikar i arhitekta, i jedan od najvećih umetnika svih vremena, pa ova kapela, osim teološkog, ima i neprocenjivu umetničku vrednost.

Kada sam saznala da ćemo tri sata boraviti u Vatikanskom muzeju, pomislila sam da je to previše, jer treba ostaviti vremena i za šoping, ali - prevarela sam se. Već na samom ulazu sam se zapitala. „Koliko je ovo čudovište od muzeja?“ Hodajući onim dugim hodnicima, radovala sam se kao malo dete kada bih ugledala neko meni poznato ime ili delo. Mislila sam kako će posle prvog hodnika doći neka veća prostorija, međutim, došao je još jedan hodnik, pa još jedan, i tako u nedogled, sve do Sikstinske kapele. Svoj izgled je dobila još u 15. i 16. veku, u vreme renesanse. Njene zidove oslikali su čuveni umetnici, među kojima su Botičeli i Perudino, a tavanicu je oslikao Mikelandelo. Prizori predstavljaju Isusov i Mojsijev život. Ove radove naručio je papa Sikstus IV po kome je kapela i dobila ime.

Freske na tavanici kapele predstavljaju događaje iz Starog zaveta. Centralni,

Hodnici Vatikanskog muzeja

K O I T A L I J E

emlju sunca, istorije i arhitekture, mode i vina, muzike i fudbala i... ko zna čega sve još, imali smo prilike da upoznamo tokom matuske ekskurzije prvih dana oktobra na snenu, jutarnju Veneciju, osunčani, raskošni Rim, kitnjastu Firencu, romantičnu Veronu i u noć utonulu Padovu... Ostali su neki prizori: plodna, od sunca ustreljala zem Venecije... Ostali su mirisi, boje, zvuci... Sve je spakovano u prtljažnik sećanja da nam u nekim drugim, dugim i drugačijim danima pruža lepotu i utehu.

VERONA

PADOVA

uzdužni deo tavanice sastoji se iz devet prizora. Najupečatljiviji je onaj na kome je prikazano stvaranje Adama, kao i strašni sud koji zauzima ceo zid iza oltara. Primitila sam da je jedino ispred Sikstinske kapele stajalo upozorenje da je fotografisanje zabranjeno. Priznajem, doživela sam blagi šok pri ulasku u kapelu; prizor na koji sam naišla me je sledio. Imala sam osećaj kao da sam ja deo svega što vidim, kao da prikazani likovi ne pripadaju freskama, nego lete iznad mene... Bili su toliko stvarni! Želela sam da im se približim i osmotrim detalje i shvatim kako je bilo tim umetnicima koji su ih stvarali... Glas vodiča me je prenuo i vratio u realnost. Vrat me je zboleo za samo desetak minuta koliko sam provela tamo. Postalo mi je jasno ono što nam je vodič rekao o tome da Mikelandelo godinama nije mogao da ispravi vrat i odmori oči. U trenutku mi je došlo da legnem na pod ne bih li osmotrila celu tavanicu, ali su me mnoštvo ljudi, silni čuvari i povratak u realnost sprečili u tome.

Kada sledeći put budem u Rimu, obavezno ću još jednom posetiti Vatikanski muzej, ali ću tada za Sikstinsku kapelu izdvojiti najmanje sat vremena. Sumnjam da će mi i to biti dovoljno, jer smatram da treba vremena da se takvo apsolutno savršenstvo potpuno oseti i doživi.

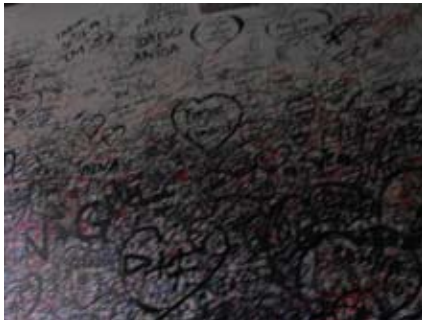

Čuvana skulptura u Vatikanskom muzeju

Italija je jedinstvena država, a svaki grad u njoj priča svoju priču. Verona je grad ljubavi. U nju ulazite misleći na osobu koja ima posebnu ulogu u vašem životu.

U ovom gradu nekada davno odigrala se verovatno najveća i najtragičnija ljubavna priča ikada - ona između Romea i Julije. Dok šetate ulicama ovog grada, ne možete da ne verujete da ljubav zaista nema granica. Ne znam da li postoji večna ljubav, ali ako postoji, verujem da ovaj grad o njoj priča najlepšu priču.

U Veroni se nalazi mnogo kulturno-istorijskih spomenika iz rimskog perioda, a najznačajniji je Veronska arena, treći po redu očuvani rimski amfiteatar. Negde sam pročitala da je Verona poznata i po najvećem sajmu kamenja na svetu. Kažu da ovaj sajam poseti više od šezdeset hiljada ljudi, a u njemu učestvuje oko hiljadu ljudi. Tu se mogu videti različite vrste ukrasnog kamena, kao na primer mermer ili granit. Verovatno sam zbog toga naročitu pažnju obratila na ulice popločane kamenom i stare zgrade zbog kojih ceo grad podseća na neka stara, minula vremena. Teško je uravnotežiti stari i novi svet, ali Verona

Zid za ljubavne poruke u Julijinoj kući u Veroni

u tome uspeva. To je verovatno jedan od razloga zbog kojih je toliko lepo boraviti u ovom gradu. Nažalost, mi u Veroni nismo dugo boravili i verovatno smo videli tek delić lepote koju ovaj grad može da pruži.

Volela bih da mi se još nekada u životu pruži prilika da odem u Italiju. Tada bih se svakako trudila da se duže zadržim u ovom gradu ljubavi.

Padova je italijanski grad koji je na mene ostavio najjači utisak. Moguće da je to zbog toga što je ovo bio jedini grad koji smo razgledali po mraku.

Prvo sam primetila da ima mnogo žbunja. Kod nas nema takvog. Centralni trg je ogroman, jedan od najvećih u Evropi. Okružen je prelepim statuama i ima nekoliko kamenih mostova. Fontana je prosečna. Ipak, nijedna ne može da se poredi sa našim, subotičkim... Mom doživljaju ove fontane doprinelo je to što sam videla jednu

Fontana na trgu Prato dela Vale u Padovi

devojku koja je išla oko nje mašući crvenom zastavom na kojoj je bila nacrtana šapa. Kasnije sam shvatila da je to bio mali protest protiv nasilja nad životinjama, a to govori da u Padovi žive ljudi koji su dovoljno hrabri da podignu glas i da im promene i akcija nisu strane.

Padova je univerzitetski grad. Obišli smo najstariji muzej sagrađen 1200. godine. Mnogo mi se svideo njihov Univerzitet. Fasade su reljefne sa polukružnim svodovima i prelepim stubovima, a predvorje je prekriveno slikama. Na reljefnim pločama uklesana su imena genija koji su nekada ovde studirali. Vidi se da su ploče jako stare, a imena neobična: Eugenius, Maksimus i slično...

Svi gradovi Italije su prelepi, ali me je Padova potpuno osvojila svojim duhom. To je jedan od gradova u koji bih zaista volela da se vratim, samo kad ne bi bio tako daleko... Čini mi se da bih u njemu mogla i da živim...

U POSETI IRSKOJ

Ove godine sam imao nezaboravan letnji raspust. Krajem avgusta sleteo sam na aerodrom u Dublinu u Republici Irskoj. Let je trajao četiri sata na relaciji Budimpešta - Dublin. Četiri dana proveo sam u Dublinu, glavnom gradu Irske, a dvanaest dana u gradu Svinford na zapadu Irske.

Irska je prelepa, brdovita zemlja okružena Irskim morem na istoku, Keltskim morem na jugu i Atlantskim okeanom na zapadu i severu. Često je nazivaju zelenim ostrvom zbog bujne, izrazito zelene vegetacije. Dublin se nalazi na istoku Irske, na ušću reke Lifi u Irsko more. To je grad sa pola miliona stanovnika, a ujedno i najveći grad Irske. Star je gotovo osamnaest vekova i obiluje istorijskim građevinama starim skoro jedan milenijum. Obišao sam neke od tih građevina, kao što su Hristova katedrala iz 1030. godine i Katedrala svetog Patrika iz 1191. godine. Obe su građene u gotskom stilu kao i razni mostovi, sve do najnovijeg mosta Semjuel Beket, koji je svečano otvoren ove godine. Most je napravljen u obliku harfe koja

se nalazi i na grbu ove zemlje. Možda je najzanimljiviji deo Dablina Ulica O'Konel u kojoj se nalaze mnoge interesantne administrativne zgrade, hoteli, restorani, svetski poznate prodavnice i šoping centri. Po sredini ulice nalaze se razni spomenici istaknutim Ircima, među kojima je i Danijel O'Konel po kome je ulica i dobila ime. Na sredini ulice nalazi se milenijumski spomenik Spajer ov Dublin, visok 121 metar, a izgleda kao ogromna igla. Na zapadu Irske obišao sam Klifs ov Moher, pravi primer prelepe irske obale, Ahilovo ostrvo, drugo po veličini ostrvo u Irskoj, Kilari fjord, jedini fjord u Irskoj, planinu Krou Patrik i Ešford, najpoznatiji dvorac u zemlji, kao i mnoge manje gradove: Balina, Vestport, Foksford, Kaslbar, Klerimoris, Kilala, Belikasl i druge.

Irska je predivna, ekonomski razvijena država koja obiluje prirodnim i istorijskim bogatstvima. Od svega mi se najviše dopala irska kultura i način života Iraca, mentalitet naroda, ali i priroda i gradovi Irske.

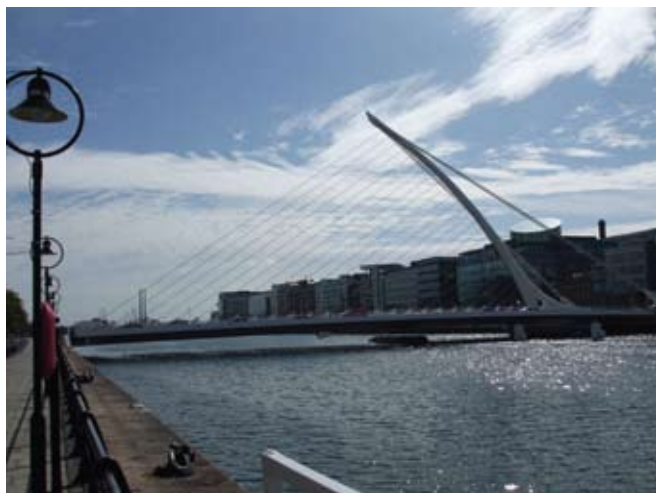
Mateo na obali Atlantika

Katedrala svetog Patrika

Ulica O'Konel

Most Semjuel Beket

MAGYARFÖLDÖN

Rákóczi Ferenc Magyarságismereti Mozgótábor

Budapesti téjkép

Pályázat útján sikerült bejutnom Rákóczi Ferenc Magyarságismereti Mozgótáborba, melynek szervezője a kanadai Rákóczi Ferencz Alapítvány. A sok külföldi magyar adománynak köszönhetően ez a tábor idén már 17. alkalommal jöhetett létre. 2010. június 26-tól július 10-ig felejthetetlen napokat tölthettem el az anyaországban. A „Mozgótábor” elnevezés azt jelenti, hogy közel 130 fiatal 3 csapatra osztva (Rákóczi, Bethlen, Zrínyi) körbejárja Magyarország különleges helyeit. A fiatalok Felvidékről, Kárpátaljától, Erdélyből, Délvidékről érkeztek. A csapatokat úgy alakították ki, hogy minél jobban keveredjenek a különböző helyről érkező gyerekek. Ezáltal új barátságok születtek.

Én a Zrínyi csapatba kerültem, melynek első állomása Pécs városa volt. Az odavezető úton meglátogattuk Székesfehérvár maradványait, a koronázás helyszínét, Szent István koporsóját, Tihanyt, Balatont és este a kivilágított Pécsét.

Másnap elmentünk Máriagyűdre, Mohácsra, utána pedig egy kis borkóstolással egybekötött villányi barangoláson vettünk részt. Harmadik napon tüzetesebben tekintettük meg Pécsét. Bementünk a dzsámiba, megnéztük a Munkácsy trilógiát, a Csontovári Múzeumot, és egy kisebb sétát tettünk az ősi temetőben és Szigetváron. Meglepetésképpen elvittek minket a pécsi tévétoronyba, fentről az egész várost jobban megfigyelhettük. A következő napon elmentünk Szegedre és Ópusztaszerre, ahol megnéztük a Feszti-körképet. Kecskeméti városnézés és a Bugac pusztai séta után jölesett a pihenés, így ellátogattunk a Máltai Szeretet

szolgálatba. Következett Debrecen és Miskolc, ahol Zsuzsa néni, a tábor egyik megálmodója és a többi kanadai magyar nagy szívvel vártak minket. Valamennyien készültünk a „Ki mit tud?” vetélkedőre ami tulajdonképpen nem is vetélkedő volt, hanem mindenki hozott otthonról egy kicsit. Énekek hangzottak el, táncokat láthattunk, verseket hallhattunk. Én megmutattam, hogyan is mesélünk mi itt Ludason!

Ludasi népmesével elhoztam a „fődíját”, egy kanadai plüss rénszarvast. A további napokon az Aggteleki cseppkőbarlangot, a Diósgyőri várat, Kassán a rodostói Rákóczi-házat, Vizsolyba az első magyarra fordított bibliát, az Egri várat, Győrben a Pannonhalmi Apátságot, Sopronban az Stornó-házat, az Esterházy-kastélyt, Esztergomban a Bazilikát látogattuk meg. Jártunk még Tokajban és Visegrádon. Budapesten találkozott a 3 csapat. Közös megnéztük a Parlamentet, a várat, a Citadellát, a Mátyás-templomot. A dunai sétahajókázáson megismerkedtünk a szponzorokkal, este pedig fellépés és közös vacsora következett. Előadtuk a csapat himnuszát, ami a tábor ideje alatt íródott. Mesével, tánccal, közösségi esttel záródott a 16 felejthetetlen nap. Utolsó reggel sirással, öleléssel váltunk el egymástól. Ígéretekkel: „Látjuk még egymást!”. A kapcsolatok magmaradtak, és nem múlik el olyan nap, amikor ne gondolnánk arra, milyen jó, hogy Zrínyis lettem... A Kálmán Lajos Népmesemondó Verseny díjaként kaptam a Vendégségben Budapesten elnevezésű táborozási lehetőséget, immár második alkalommal.

Az idén 15. alkalommal négy kontinens közel 800 fiatalja számára nyílt lehetőség arra, hogy megismerkedjen Magyarország fővárosának látnivalóival, és hogy bemutassa szülőföldjét. Ellátogattunk a Parlamentbe, a Budapesti Nagycirkuszba, a Vidámparkba, múzeumokba és ott voltunk az augusztus 20.-i tűzijátékon. Elmentünk Szlovéniába, Lendvára, valamint Pécsre. Minden este táncház volt, minden régió bemutatta a saját kultúráját. Én ludasián meséltem. A 30 országból érkezett fiatalok nagy része beszélt a magyar nyelvet, habár némelyikük 3. generációs magyar. Az a 10 nap, amit Budapesten tölthettem igazán megérte, és büszke vagyok a magyarságomra.

INTERVJU: ANDREJ KUNKIN, KOORDINATOR AMERIČKOG KUTKA

AMERIKA U SUBOTICI

Američki kutak, najmlađi deo subotičke Gradske biblioteke, deo je svetske mreže koju finansira i podržava Vlada Sjedinjenih Američkih Država i kojih do sada ima preko četiri stotine na svim kontinentima. Od 2006. godine, Subotica je uz Novi Sad, Beograd, Kragujevac, Niš, Vranje, Bujanovac i Novi Pazar, jedan od osam gradova u Srbiji u kojima postoje ovi centri američke kulture. O svemu što Američki kutak može da ponudi, razgovaramo sa koordinatorom Američkog kutka Andrejem Kunkinom...

Kada je otvoren Američki kutak u Subotici?

Američki kutak u Subotici svečano je otvoren 12. oktobra 2006. godine u sklopu kulturne saradnje između vlade SAD-a i Republike Srbije, kao jedan od, do tada, sedam kutaka u našoj zemlji. Sada ih imamo osam, jer je jedan otvoren prošle godine u Novom Pazaru.

Šta sve nudi Američki kutak u našem gradu?

Američki kutak funkcioniše kao jedna mala, savremeno opremljena biblioteka, po uzoru na američke biblioteke. U njoj se, pre svega, mogu naći referensne zbirke, enciklopedije, rečnici, programi za studiranje u Americi, programi za samostalno učenje engleskog jezika, stručna literatura, a imamo i dosta časopisa koji mogu biti interesantni vašim đacima, kao što su *Architectural digest*, *Online*, *Art in America*... Držimo besplatne časove konverzacije na engleskom jeziku utorkom i četvrtkom.

Kako postati član Američkog kutka?

Učlanjenje je potpuno besplatno. Sve što je potrebno je da se dođe i popuni upitnik sa osnovnim podacima, nakon čega dobijate člansku kartu. Svi članovi mogu besplatno da koriste naše fondove, a uz to imaju i pristup internetu koji se, uz mogućnost fotokopiranja i skeniranja, naplaćuje po simboličnim cenama. Zainteresovani se mogu prijaviti i putem naše Facebook stranice. Sa našim članovima komuniciramo preko i-mejla. Na početku svakog meseca šaljemo im kalendar sa aktivnostima za sledeći mesec.

Ko su članovi Američkog kutka?

Trenutno imamo preko 1800 članova. Članovi Američkog kutka pripadaju svim generacijama. Najmlađi članovi su deca predškolskog uzrasta, mnogo je osnovaca, srednjoškolaca, studenata, zaposlenih, pa čak i penzionera. Najaktivniji su učenici 7. i 8. razreda.

Opišite nam jedan čas konverzacije.

Početna grupa više uči gramatiku i nepoznate reči, čitanje i pisanje. Sa onima koji tečno govore engleski jezik, bez problema razgovaramo o temama iz svakodnevnog života kao što su droga, ravnopravnost polova, ekologija, edukacija, položaj mladih u društvu... Ovo su, na neki način, debatni klubovi.

Pre nekoliko godina je jedan učenik naše škole, Bojan Francuz, upravo preko Američkog kutka prokrcio sebi put za jednogodišnji boravak u Americi, što mu je omogućilo da tamo ostvari mnoge kontakte i poznanstva, a potom i nastavi studije u ovoj zemlji. U našoj školi sigurno ima još učenika koji bi želeli da pođu Bojanovim stopama. Koji je prvi korak?

razredu srednje škole prijavio se za testiranje koje svake godine u septembru organizuje ambasada SAD-a, tako da je drugu godinu svog srednjoškolskog obrazovanja proveo u Americi. Ponosni smo što se za odlazak u Ameriku pripremao baš kod nas. Od svih publikacija koje su mu bile dostupne, najviše se zanimao za američku istoriju. Za vreme svog boravka tamo, napisao je esej o Americi na konkursu na kojem je dobio sedam dana nagradnog boravka u Diznilendu, a zanimljivo je i to da je iz predmeta savremena američka istorija bio najbolji na svom koledžu kao neamerikanac. Prvi korak je usavršavanje engleskog jezika, zatim prijavljivanje za testiranje, razgovori sa komisijom, pisanje eseja i motivacionog pisma u kome zainteresovani mora da ubedi selekcionu komisiju da je baš on taj koji treba da ode u Ameriku. Najbolji od njih ide na račun njihove ambasade u Ameriku i dobija mogućnost da tamo provede jednu godinu svog školovanja.

Broj telefona: 024/673-580**Facebook stranica: Americancorner.Subotica***Na času konverzacije*

Za kraj...

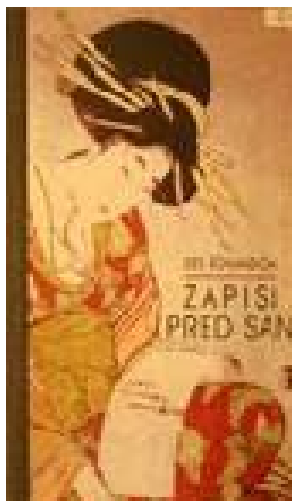
Dodite u Američki kutak, jer je učlanjenje potpuno besplatno, mi smo tu zbog vas. Oni koji žele da vide Ameriku i nauče nešto novo, steknu nove prijatelje i eventualno provedu školsku godinu u Americi, moraju da postanu naši članovi i poboljšaju svoje znanje engleskog jezika i dobiju kvalitetne informacije o tome kako stići do Amerike. U današnje vreme dve stvari su bitne: informatička pismenost i poznavanje engleskog jezika kao svetskog globalnog jezika. Svako ko želi da napravi profesionalnu karijeru, ne može da uspe bez te dve stvari.

ЧИТАЈТЕ . . .

Сеи Шонагон

ЗАПИСИ ПРЕД САН

За мене је најлепша јапанска поезија и проза. Недавно сам читала књигу јапанске дворске даме која је живела у десетом веку нове ере, златном веку јапанске поезије. Оно што ми се прво свидело јесу корице књиге - једноставна илустрација једне дворске даме која седи и пише.

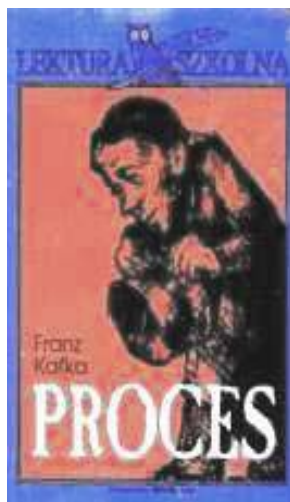
Књига говори о лепотама једног подручја у Јапану. Од пролећа па до зиме Сеи Шонагон, дворска дама, седи иза свог паравана и записује звуке природе, црта цветање лотосовог листа и пева мирисе борових шума. У својој раскошној кочији пролази кроз лепљиво благо до свог тајног љубавника у чијим белим плахтама се губи њено тело, и опет израња у првим јутарњим сатима. Она листа писма старих љубавника исписана црним мастилом на хартији боје трешњиног цвета. Предвече са царицом пије чај од шипка из најфинијег увезеног порцелана, док јој друге дворске даме плету свилу у дугачку црну косу. Свако јутро броји росне капи на листу биљке која се провлачи између два паравана, док јој се под стопалима шетају мрави.

Док чешља сад већ оседелу косу, пребира по својим записима. Умире у кући својих родитеља у белој соби без паравана. Последње што је написала је да јој се месец једне вечери чини ближим него иначе.

Наталиа Цвик ГФТ 4/7

Франц Кафка

ПРОЦЕС

Ово Кафкино дело задира дубоко испод површине људског постојања. Препун је наизглед логичних, а заправо сасвим нереалних ситуација, у којима се слуги неминовна пропаст главног јунака Јозефа К. Све што се роди осуђено је на коначни крај. Вечита питања: ко смо, одакле смо, куда идемо, писана су између редова овог романа, у коме је једино изванредан крај, баш као и у животу. Свет у коме живимо је свет Јозефа К. - прашњав таван препун правила и закона у ком, ма колико се трудио, човек постаје осуђеник. Постаје куглица која се из незнаног разлога котрља жљобовима неког сулудог „флипера“, потискивана опругама десно-лево- право и зна једино да јој нема повратка у почетно стање и да је једино чека дефинитивни крај. Ни двадесет први век не доноси бољи положај човека као јединке. Сулуда јурњава у кругу мртве трке! Новац, правила, закони, одбрана... и све у истом ритму. Прашњави таван који води равно на погубљење без разлога и са хиљаду бесмислених разлога! Брокери са Вол - стрита зову то „трком пацова“. Иако и људи и планета вапе за другачијим начином постојања, „шоу“ мора да се настави.

Трка Јозефа К. Још увек траје...

Име аутора познато је редакцији

Тони Парсонс

ЧОВЕК И ДЕЧАК

Прочитала сам доста књига, али једна је на мене оставила посебно снажан утисак и натерала ме да размишљам о животу.

Ради се о књизи *Човек и дечак* Тонија Парсонса, снажној, духовитој, интелигентној и искреној књизи. Овај дирљив роман препун нежности, роман о људским односима, говори више од читаве библиотеке психолошких приручника. Главни јунак романа је Хари Силвер. Он има све што се може пожелети - дивну породицу и добар посао. Ипак, једне ноћи све то одбацује, а потом мора да почне да учи шта је суштина љубави и живота...

Ова књига вас наизменично наводи на сузе и смех, пружајући притом савете како се у животу треба борити за љубав, срећу и леп живот. Препоручујем свима да је прочитају...

ВЕЧЕРИ УЗ

У читаоници Градске библиотеке, 25. октобра 2010. године, представљена је књига поезије „Пустања“ песникиње Сњежане Рончевић, чије је књижевно вече одржано 27. октобра, на истом месту. Песме Даре Секулић преведене су на миловањем овогодишња награда „Скендер Куленовић“. На овим књижевним вечерима присуствовали су:

ДОДИР

*Ми људи са севера, кажеш
Чешљамо се северцем.*

*Тако миримо кишу са
леденом маглом на крововима,
не подижући поглед.*

*Дарове људи са југа
уносимо на мансарде.
Рађају нар и маслина за ударје.*

*Топло ми је. Љубав је ово, кажем ти.
Време је празника. Календари нису само
бројеви.*

Ти долазиш. Ја заокружујем датуме.

Сњежана Рончевић

КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ СЊЕЖАНЕ РОНЧЕВИЋ

Морам да признам да сам први пут била на књижевној вечери. Било је то једног понедељка... Киша је падала, никако да престане... Са остатком разреда упутила сам се у Градску библиотеку. Када смо коначно стигли, била сам мокра... ужас... Помислила сам да је ово један од оних лоших дана...

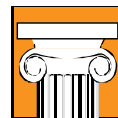
Заузели смо места и чекали да се коначно нешто деси. Почело је. Чула сам неки женски глас који је говорио о животу списатељице Сњежане Рончевић са пуно љубави и топлине. Подигла сам поглед и угледала жену која прича са очима пуним узбуђења. Била је то Дара Секулић - велики писац и велики човек. Имала сам потпуну слободу да устанем и одем, као што су то неки и урадили. Нисам отишла, нешто ме је прикивало за столицу на којој сам седела и говорило ми да треба да останем до краја и да се нећу покајати.

Почело је читање поезије професорице Сњеже. Помислила сам: "Не, то је тај досадни део којег сам се плашила..." На моје изненађење, било је лепо. Нисам очекивала да ћу се уклопити у целу ту причу. Трудила сам се да схватим поезију коју су читали глумци из позоришта, Срђан Секулић и Гордана Вуковић. У све то био је „уплетен“ суботички хор предвођен Мађашем Мурењијем. Хор је, као и увек, „одрадио“ све како треба.

Све се завршило око девет сати. Из читаонице сам изашла задовољна и испуњена. Више ми ни досадна киша није представљала проблем, штавише, уживала сам на путу до куће. Књигу „Пустања“ ћу свакако набавити и са задовољством проучити сваки стих...

Јасмина Габрић ГФТ 4/7

ПОЕЗИЈУ

ане Рончевић, професорице филозофије у нашој школи. О њеној књизи и целокупном стваралаштву надахнуто је говорила сарајевска оге језике и уврштене у много антологија код нас и у свету. Ова песникиња добила је многе књижевне награде, а последња у низу је и су и наши ђаци, али не само као посматрачи, већ и као активни учесници - рецитатори.

БЕСКРАЈ

*Нигдје више чежње, нигдје хљебом
богатијег незнања.*

*Крај се ближи са сваким кораком,
и са сваким се удаљава.*

*У планини си висок колико и дрво
највише, к њему тежиш.*

*У пољу си мален колико и зрно,
од зрнца живиш.*

*Шта је теби ово брдо изнад поља
куда иде то небо изнад брда.*

Дара Секулић

КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ ДАРЕ СЕКУЛИЋ

Пружила ми се прилика да и ја одем на неко књижевно вече. Наравно, искористила сам је. Често сам слушала о томе да је то лепо, занимљиво и квалитетно проведено време. Раније сам мислила да је то траћење времена и да књижевно вече не може бити интересантно. Пошто сам радознала особа, отишла сам на књижевно вече посвећено песникињи Дари Секулић.

Сместили смо се и чекали почетак. Када је Дара Секулић ушла, помислила сам: "Свака јој част! Толико је тога прошла у животу, толико пропатила, а тако добро изгледа. Требало је проћи кроз све те муке и невоље, а ипак истрајати у својим намерама... Живот и дело вредно дивљења." Било ми је занимљиво што смо и ми ученици учествовали у програму. Читали смо песме из свих збирки које је написала. Било је то потпуно ново искуство за мене.

Јако ми је драго што сам отишла на ово књижевно вече и што моје предрасуде нису победиле. Свако би понекад требало да искористи мало свог слободног времена на овакав начин. Сигурна сам да се не би кајао.

SNOVI STVARA

Leonid Pilipović, ilustrator i muzičar iz Subotice, stripove crta od najranijeg detinjstva, a poslednjih godina završio je srednju školu za dizajn u Novom Sadu, a potom Fakultet primenjenih umetnosti i dizajna u Beogradu. Leo je rado pristao da ispriča svoju priču o tome kako...

Bio sam fasciniran tim nacrtanim kvadratićima koji imaju svoju priču, radnju, sve...To je bio prvi dodir sa stripom. Verovatno presudan!

Zašto strip nije razvijen u Srbiji i šta je potrebno da strip postane popularan i razvijen kod nas?

Na prvo pitanje, čini mi se da nemam odgovor, pošto se i sam često pitam "zašto?" Ne postoji čarobni štapić koji bi strip preko noći pretvorio u respektabilan i popularan medij, za to su potrebne decenije. U strip treba ulagati, a pošto se ovde sve pravda teškom ekonomskom situacijom, tu se negde, bojim se, i završava priča o domaćem strip - izdavaštvu... Svaka čast izuzecima poput kuća kao što su *Beli Put*, *System Comics*... ali to je ipak nedovoljno. Ili je dovoljno. S obzirom na interesovanje publike, možda i previše.

Kakav odnos prema stripu imaju Francuzi?

Francuska je druga priča. Da strip ne može opstati SAMO na lošem papiru i SAMO u trafici, u inostranstvu su shvatili odavno i premestili ga u knjižare, dodelili mu status knjige, lepo ga

Koji ljudi su uticali na razvoj vas kao umetnika?

Nisu samo ljudi. Pre bih rekao da su to bile izvesne pojave kako u muzici, tako i u stripu, još u ranoj mladosti. Pojavom pank-a kasnije i novog talasa početkom osamdesetih, još u osnovnoj školi počeo sam da crtam svoje prve stripove. Ogromnu kreativnu energiju koju sam tada imao kanalisao sam kroz muziku, crtanje i tako je počelo. Ideja da svako može da uzme gitaru u ruke i s tri akorda napravi pesmu o bilo čemu, da napravi svoj fanzin, svoj strip, bilo šta, bila je za mene genijalno otkriće... Odlazak u Novi Sad u srednju dizajnersku bio je, mislim, ključni momenat. Bio sam potpuno opčinjen stripom, ilustracijom i crtačima kao što su Igo Prat, Erman, nezaobilazni Žan Žiron, Rišar Sorben, Alen Le, Igor Kordej... Međutim, ne bih bio tu gde jesam i to što jesam da nije bilo najvažnije podrške, podrške mojih roditelja.

Vaša biografija je zanimljiva... Završili ste grafičku školu, potom Fakultet primenjenih umetnosti, a pored toga ste i rok muzičar, tatu majstor... Čime se trenutno bavite, šta vas najviše okupira i zanima od tih zanimanja?

Strip definitivno. To je moj posao, od njega živim, samim tim nemam više dilemu šta mi je na prvom mestu od mojih silnih "zanimacija". Muzika je tu da napuni baterije, hrana za dušu što bi se reklo.

Kada ste se i kako upoznali sa umetnošću stripa?

Još kao dete. Crtam od kada znam za sebe, bukvalno. Valjda kada sam prvi put povukao liniju (žvrlju) javila se ta opsesija crtanjem. Svi zidovi u kući su bili išarani i nikome nije padalo na pamet da to uklanja. Krećilo se samo kad bi ponestajalo prostora za žvrljanje. Majka mi je kupovala neke male *Tom & Jerry* strip sveščiće.

JU BUDUĆNOST

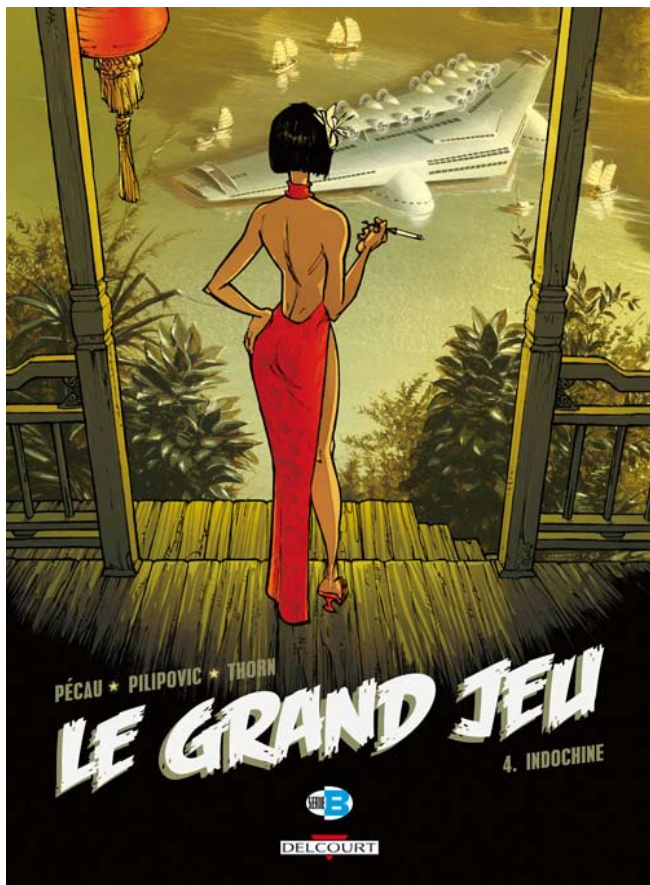
a, otkad radi za Francuze, koji imaju dugu tradiciju negovanja stripa, njegovo ime postalo je poznato u svetu. gradu, gde je stekao diplomu grafičkog dizajnera. Tim putem odlaze i mnogi talentovani učenici naše škole, a ako snovi mogu da se ostvare... Onima koji sanjaju...

upakovali, postavili visoke standarde i kriterijume i danas je strip u inostranstvu umetnost ravnopravna sa svima ostalima (film, književnost...), a ujedno i industrija koja godišnje zarađuje milione i milione (na primer, samo u Francuskoj je prošle godine objavljeno oko četiri hiljade naslova). Strip - albumi su u Francuskoj, na primer, luksuzno opremljene knjige, koje koštaju između 15 do 20 evra, kupuju se isključivo u posebnim strip - knjižarama, a ljudi koji ih kupuju imaju veliko poštovanje kako prema albumima, tako i prema autorima.

Šta povezuje strip, muziku i tetoviranje, a šta ih razdvaja?

Rokenrol bi recimo bio zajednički imenitelj. Istetovirani roker koji čita stripove. Strip i muzika su mediji sami za sebe, tetoviranje je više zanat, veština... Teško je tu biti "slobodni umetnik" kada u 99% slučajeva ispunjavate želje klijenata tetovirajući škorpije, kineske znake, ruže...

Koliko je ulični odgoj bitan za razvijanje umetnika, i koliko droga i alkohol utiču na umetnost?

Ulica kao mesto stvaranja urbane kulture ili potkulture može biti izvor inspiracije i ne mora pod obavezno imati negativni predznak, ali s obzirom na trenutni sveukupni sistem vrednosti i katastrofalno stanje u društvu, ulica ima i više nego loš imidž i ja bih je se kao takve pre klonio nego što bih joj se priklonio. S druge strane, ne vidim ništa inspirativno ni pozitivno u drogi i alkoholu, naprotiv, smatram ih najvećim pošastima današnjeg mladog sveta, čovečanstva uopšte. To zlo ne samo da loše utiče na umetnost, već ono uništava sam život.

Čemu vas je umetnost naučila?

Da budem slobodan. U umetnosti nema pravila, tj. sam ih određuješ. Zar to nije divno? Gde ćeš veće slobode?!

Kakvi su vam planovi za budućnost?

Trenutno radim na dva projekta istovremeno za dve francuske izdavačke kuće. Reč je o dva serijala: prvi je *Velika Igra (Delcourt)* na kojem radim već tri godine i upravo crtam peti tom, a drugi serijal je pod nazivom *Ravermoon (Soleil)*. Na njemu radim od prošle godine i trenutno crtam drugi tom. Pošto su to serijali u nastavcima, čeka me dosta posla za ubuduće.

Za kraj, šta je vaš savet talentovanim i umetnički nastrojenim učenicima Politehničke škole?

Talenat koji imate veliki je dar, ali ukoliko ga ne razvijate i ne iskoristite radom, on je jedno veliko "ništa"! Ne prestajte da sanjate, budite uporni, vredni, slobodni i snovi se će vam se ostvariti. Ja vam kažem!

GFT 1/6

G 1/4

VT 1/3

AT 1/2

TPA 1/8

S 1/11

GFT 1/15

p r v

a c i 2010/2011.

ПОЗОРИШТАРИЈЕ

БАНОВИЋ СТРАХИЊА

писац: Борислав Михајловић Михиз

режија: Андраш Урбан

место: Народно позориште, Суботица

Драма Борислава Михајловића Михиза *Бановић Страхиња* у извођењу Дrame на српском језику суботичког Народног позоришта, никога у сали *Јадран* није оставила равнодушним.

На самом почетку чинило се да гледаоци показују млака, чак игнорантска осећања према представи. Сама сценографија прилично је сиромашна, а глумци сасвим обично одевени. У први мах то изазива благо чуђење. Публикум, који очекује да буде саучесник осликавања епа давнашњег српског друштва, бива затечен обичношћу и једноставношћу свеколиког амбијента. Међутим, глумачки дијалози почињу чврсто да вам држе пажњу. Преплитање живота појединца са политичким и друштвеним збивањима далеког времена, и против ваше воље вас увлаче у причу. Гледалац постаје свестан колико лични доживљај појединца може да уруши вредносне системе које је наметнуло друштво. Моменат када на сцени зазвони

мобилни телефон, за тренутак вам се учини чудним, штавише, непримереним, али схватате да је то ефекат који је дефинитивно успео да прошири видике ума и душе. Веома разумљивим дијалогом, одличним одабиром и бројем глумаца, драма је успела у томе да посетиоце увуче у своју причу и да се они сами осећају као део епског доживљаја.

Име аутора познато редакцији

DESIRE CENTRAL STATION 2010

Љезнући за другачијом formom позоришта, Subotičani su dobili mogućnost da drugu godinu za redom prožive i udahnu duh savremene, avangardne igre, uobličene u Internacionalni pozorišni festival *Desire Central Station*, ove godine sa podnaslovom *North/South (Sever/Jug)*. Već samim podnaslovom, publika je dobila odrednicu da će sadržaj festivala biti raznolik, sa mnogo kontradverzi.

Predstave su se igrале na tri lokacije, u pozorištu *Deže Kostolanji*, na sceni *Jadran* i sceni *OKUD Mladost*, tokom osam festivalskih dana, od 22. do 29. novembra.

Pored izvanredne izvedbe Iva Dimčeva iz Bugarske, kao i neverovatno slikovitog nemog teatra iz Sankt Peterburga sa predstavom *Arlekin*, publiku su bez daha ostavili i svojim direktnim nastupom iznenadili momci iz Zagreba sa predstavom *Vatrotehna 2.0*. Ovu predstavu, u okviru pozorišta po imenu *Montažstroj*, odigrali su dečaci rođeni između 1991. i 1995. godine. Radnja se gradi oko Eshilove priče *Okovani Prometej*, gde momci pokazuju da oni nisu savremeni Prometeji, koji bi se žrtvovali za neki opšti interes, već su okrenuti sebi, kao i svojim sebičnim, materijalističkim prohtevima. Predstavili su nam sebe u sadašnjem, tranzicionom društvu, u kojem oni treba da grade svoj identitet, a nije im pruženo mnogo za nadgradnju.

Desire šokira, osvešćuje, pobunjuje, ali i raduje! Ostaje samo da iščekamo naredni novembar i novi umetnički koktel ovog festivala...

Isidora Dokić, sekretar škole

ИЗЛОЖБА

ПЕЈЗАЖИ СУБОТИЦЕ И ОКОЛИНЕ

У оквиру предмета грађанско васпитање у октобру смо посетили изложбу *Пејзажи Суботице и околине* на *Отвореном универзитету*. Своје слике су на заједничкој изложби представиле уметнице Катица Селеш и Марија Киш.

Слике су рађене у разним техникама, а преовлађује уље на платну. Теме су везане за наше поднебље: салаша, коњи, шума, мртва природа. Ми смо пажљиво гледали, уживали, фотографисали...

Препоручујемо свима, ако не ову, онда следећу изложбу на *Отвореном универзитету*, јер тамо је увек нека изложба.

Јелена Тодоровић и Александра Мимић АТ 1/1

DECA ZVEZDA

„Sjaj davno pogašenih galaksija opominje te da ništa ne počinje u tebi i da se u tebi ne može ni završiti. Nebo može biti siromašnije za jednu mrtvu zvezdu ili mrtvu galaksiju, ali ne i za njenu svetlost.“

Miroslav Antić

Naše sunce koje svetli otkad znamo za naše postojanje, samo je jedno od gomile zvezda u našoj galaksiji Mlečni put. U svemiru ima još nebrojeno mnogo zvezda neravnomerno raspoređenih u prostoru i vremenu. Do pre nekoliko vekova vladala je pretpostavka da one večno sijaju. Pomoću osmatranja drugih zvezda, 1930. godine je, zahvaljujući indijskom astronomu Padma Subrajami Čandrasekaru, otkriveno da traju ograničeno vreme, poput nas.

Otkrio je granicu koja, zavisno od veličine, metaliteta (količine metala koja se nalazi u zvezdi) i njene mase, određuje kakav će biti njen potomak koji će trajati do kraja vremena (sa izuzetkom crne rupe i nebule). Na kraju svog života, kada zvezda potroši sav vodonik i helijum, počinje naglo da se širi, gutajući pri tom procesu veći deo svog sistema, i nakon što dostigne maksimum, gravitacija povlači nazad svu tu masu. Nastaje eksplozija koja se zove *nova*, u kojoj

Rak nebula nastala 1054 n.e. eksplozijom supernove

se u jednom trenutku dešava nukleosinteza, pri čemu se vodonik i helijum rastavljaju na protone, elektrone i neutrone, i potom ponovo spajaju, pri čemu nastaju teži elementi (ugljenik, kiseonik, azot, sumpor...) koji bivaju skupljeni u velikom oblaku – maglini.

Zvezdane jaslje

Nekoliko nanosekundi nakon eksplozije, oblak elemenata izleće iz ostatka svoje zvezde i juri gotovo brzinom svetlosti. Nakon što se on zaustavi, obrazuje veliki međuzvezdani oblak maglinu. Ona se sa pravom zove zvezdana jaslja, jer se u njoj uskomešani vodonik spaja pod uticajem gravitacije u veštičijem kotlu protozvezde. Kroz par miliona godina, obrazovaće se nove zvezde na mestu stare. Kad se ohladi maglina, počće spajanje neorganskih i organskih jedinjenja, iz čega bi kasnije mogla nastati nova životna forma, potpuno drugačija od naše.

Zvezdotres

2004. godina bila je praćena mnogim katastrofama. Najpoznatija je cunami koji je projurio Indijskim okeanom i pritom doneo kaos i uništenje 26. decembra. Samo dan kasnije, 27. decembra, dogodio se astronomski zanimljiv događaj. Iz duboke tame svemira, izletela je čista energija gama zračenja. Bila je dovoljno jaka da privremeno sabije zemljino magnetno polje na 200 km od nas. Da je uspeła da probije barijeru od 50 km, ozon bi

se u prisustvu gama zračenja razložio na obični kiseonik, pri čemu bismo ostali bez zaštite od Sunca, što bi uzrokovalo masovno istrebljenje. Srećom, do toga nije došlo. Magnetno polje se vratilo posle sat vremena u normalu, dok su najveću štetu doživeli sateliti na geostacionarnoj orbiti. Za ovaj događaj krivac je neutronska zvezda udaljena 50.000 godina. Njena kora se pomerila za nekoliko milimetra. Tih nekoliko milimetara bilo je dovoljno da

izleti dovoljno energije koliko naše sunce proizvede u milion godina. Nakon tog događaja, ona je obrnula osu rotacije. U slučaju da se to dogodilo na udaljenosti manjoj od 10.000 s.g., garantovano bi se dogodilo masivno izumiranje. Da se to dogodilo na udaljenosti manjoj 1000 godina, naša planeta bi bila pomerena iz trenutne orbite. Nije mnogo utešno, sa obzirom da je najbliža neutronska zvezda udaljena 430 s.g. Srećom, ne moramo se plašiti, pošto je najbliža neutronska zvezda koja može tako dramatično

eksplodirati udaljena 13.000 s.g. Ali, šta su uopšte one, pitate se? One su ostaci velikih zvezda, koje su eksplodirale u supernovi. Celokupna njihova masa je skupljena u grudvu prečnika najviše 30 km. Sva njihova materija je izgubila naelektrisanje, tako da je kora sačinjena od čistih neutrona. Nekoliko km ispod nje, nalazi se čista energija, koju emituje svaki pojedinačni neutron (opšte je poznato da neutron postaje radioaktivan). Alfa i beta zračenje stalno curi iz njih, dok je gama pod pritiskom unutra. Masa ovakve zvezde je ogromna. Samo jedna kašika težila bi 10^{18} kg. Čudo je što je uopšte dovoljno stabilna da se sama od sebe ne zgnječi. Jedino što je poznato jeste da sva ta energija drži njenu masu da ne bi došlo do toga. Nakon što veći deo pobegne, zvezda se najčešće pretvori u crnu rupu. Pitate se kako sva ta energija pobegne? Prosto, dolazi do zemljotresa (u ovom slučaju zvezdotresa) jačine 32 Rihtera. To bude dovoljno da pomeri koru za par milimetara, što je dovoljno da energija pobegne i da napravi ogroman problem nama. Posle nekog vremena, ove zvezde se stabilizuju u pulsare.

* * *

Koliko god nebo izgledalo bezazleno, duboko u njemu skrivaju se procesi koji mogu da utiču na našu sudbinu. Borba sa Majkom prirodom tamo traje od pamtiveka. Ukoliko bi akteri te borbe bacili oko na nas, sigurno bi pobedili. Srećom, to se još uvek nije dogodilo

Vojislav Stojaković, bivši učenik naše škole

ŠKOLA U SRE

Rimske škole nisu preživjele nestanak rimskih legija pred najezdom huligana u 4. i 5. veku, osim u Italiji gde su nastavile da se razvijaju. Od 6. do 12. veka sve škole u Zapadnoj Evropi, osim u Italiji, imale su cilj da obučavaju sveštenike i bile su tesno povezane sa katedralama i manastirima. Ukratko, pre 11. veka jedini učeni ljudi bili su monasi koji su morali da znaju da čitaju svoje molitvenike i crkvene službe. Ono malo obrazovanja koje je kružilo Evropom nije se doticalo ljudi viših slojeva, plemstva i vladara, a i zašto bi gospoda vreme provodila u beskorisnom sticanju kojekakvih znanja pored mogućnosti dokoličarenja u lovu, na pecanju ili dokazivanja muškosti brutalnošću u svakodnevnim ratovima, u kojima su dobra sekira ili buzdovan imali veću upotrebnu vrednost od intelekta.

Početak 11. veka dolazi do izvesnog pomaka u odnosu na, u istoriji neprevaziđeno, „dno dna“ po pitanju obrazovanja, kada je novi sloj društva oličen u mladoj trgovačko - zanatskoj klasi, ponet mišlju da je „vreme novac“, hteo da „mlati“ taj novac znanjem, a ne glupošću i zatucanošću. Otvaraju se gradske škole, ali se obrazovanje nije ostvarivalo samo kroz akademske ustanove, nego i u domovima plemstva, jer se ono staralo da njegovi sinovi i sinovi njegovih vazala dobiju odgovarajuću vitešku obuku da bi sekiru i buzdovan iz prošlih vremena upotrebljavali sa više stila. Istovremeno su plemkinje nadgledale kućno obrazovanje kćeri pripremajući ih za brak. Da se nije radilo o sistematskom obrazovanju žena, svedoče izvori u kojima se nagovaraju mlade plemkinje da uče da čitaju kako bi mogle da se mole, što je opravdavalo osobinu tadašnjeg obrazovanja orijentisanog na praktične potrebe se protive da uče da pišu, jer bi, ako znaju tu veštinu, lako mogle da počnu da pišu ljubavna pisma, sram ih bilo, a neki radikali su predlagali čak i akademiju za više obrazovanje žena, ali samo zarad praktične funkcije pridobijanja muslimanskih vladara tako što će postati njihove žene. Vanakademske znanje sticali su i šegrti u majstorovoj kući i radionici gde su učili zanat pod njegovim nadzorom. Naglasak je bio na prevenciji maloletničke delinkvencije, kada su umesto seminara o vršnjačkom nenasilju i iščitavanja „konvencije o dečjim pravima“, dobijali od gazde pedagošku šibu po guzi, recimo svake subote, da im ne bi slučajno palo na pamet da iskazuju pubertetski bunt. Posle višegodišnjeg šegrtovanja i pedagoškog isterivanja đavola, mladići su morali da izrade remek - delo i naprave pijanku o svom trošku da bi zadivili stare majstore - pedagoge i da bi sami postali majstori, članovi esnafa, bez čije dozvole ne bi mogli da se bave biznisom.

Učenje u srednjem veku

Nastanak univerziteta

Predmeti u manastirskim i katedralnim školama izučavani su u paketu koji se zvao sedam slobodnih veština, i koji je bio podeljen u dve grupe: *trivium* koji je obuhvatao gramatiku, retoriku i dijalektiku, i *quadrivium* sa aritmetikom, geometrijom, muzikom i astronomijom kao nastavnim predmetima. Kao izvor znanja korišćeni su udžbenici crkvenih otaca koji nisu podlegali kritici kao ni učenje crkve, pa su, za razliku od današnjih stalnih reformi koje obuhvataju još češće promene udžbenika, ondašnje prosvetne vlasti dozvoljavale viševekovnu upotrebu istog udžbenika kao što je *Doctrinale* Aleksandra iz Vila Dea koji je bio osnovni udžbenik iz gramatike od 1199. godine do kraja 15. veka. Građivo je bilo postavljeno na temeljima crkvene dogme sa skolastičkim načinom podučavanja zasnovanim na postavljanju pitanja, ali samo u okviru dogme, pa se otud učitelji srednjeg veka nazivaju skolastikusi. Do 13. veka i gradske osnovne škole bile su uobičajena pojava.

Iz institucionalnog školstva u vidu crkvenih i gradskih škola i na bazi njegove metodike i metodologije, od kraja 11. veka nastaju univerziteti, a mnogi kraljevi i gospoda plemići naučili su da čitaju i pišu, čime su se po znanju približili ranije obrazovanom, trgovačkom sloju. Mada, i jedni i drugi su još dosta zabušavali bežanjem iz škole i angažovanjem obrazovanih činovnika, tako da istinski kompletno

D N J E M V E K U

Mapa srednjovekovnih univerziteta

obrazovanih laika nije bilo mnogo. Prvi univerziteti su obuhvatali pravni, medicinski i teološki fakultet koji se i dalje bazirao na sedam slobodnih vještina. Reč „universitas“ znači „sve“ i označava grupu ljudi koja saraduje sa zajedničkim ciljem. Zato su univerziteti nastali iz udruženja - esnafa profesora, a ponegde iz esnafa studenata. U 13. veku pojavile su se starešine profesora pojedinih fakulteta - dekan, kao i starešina svih profesora univerziteta - rektor.

Studenata nije bilo mnogo i svi su bili muškarci. Pored učenja, bili su spremni i na kojekakve nestašluke. Pošto su svi profesori i studenti bili zaređeni, bili su izuzeti od hapšenja ili kažnjavanja od strane svetovnih vlasti, što je i danas segment autonomije univerziteta. Studenti su često pravili nered po krčmama, pa bi građani pokušali da ih pohapse, a ovi bi se sklonili u zgradu fakulteta. Takav je bio slučaj oksfordskih studenata koji su, jednom prilikom, morali da izdrže opsadu naoružane mase, pri čemu je došlo do žestokog sukoba koji je morala da prekine kraljeva vojska. Studenti su i mnogo pili i jurili žene, a većina često nije imala ni prebijene pare. Pronađena su pisma roditeljima sa raznim izgovorima da im se iskamče pare. Mnogi studenti i profesori su se nasilnički ponašali. Jedan nemački profesor je ubio nekoliko kolega, a otpušten je tek kada je na „nastavničkom veću“ jednog izbo nožem. Pravilnik sa Oksforda je zabranjivao studentima da na časove donose luk i strele (svaka sličnost sa prisustvom mobilnih

telefona na časovima je nenamerna). „Nestašluci“ su blago kažnjavani od strane crkvenih vlasti, a svetovne, kao što je rečeno, nisu imale nadležnost u univerzitetskim slučajevima.

Preko žurki do diplome

Da bi bili primljeni na fakultet, studenti su morali da dokažu da znaju da čitaju i pišu na latinskom. Studije su bile stepenovane, a uslovi su se razlikovali u zavisnosti od fakulteta, ali, generalno, magistarski stepen je stican posle nekoliko godina slušanja i čitanja knjiga, a na Oksfordu je kandidat morao da dovede određen broj profesora koji bi se zakleli da je on odslušao i pročitao tražena dela. U medicini su studenti slušali i teoriju i praksu jer stvarne prakse i laboratorija nije bilo. Najpopularnija je bila teologija gde je magistar četiri godine morao da sluša predavanja o Bibliji i još dve godine o crkvenim delima da bi postao diplomirani teolog. Zatim je učio još šest godina istom metodom da bi dobio dozvolu da predaje. Pravo je izučavano klasičnom metodom čitanja teksta od strane profesora. U poređenju sa današnjim

spektrum kreativnih metoda, tehnika, oblika i koječega uz pomoć kojih kvalitet jede kvantitet, srednjovekovni doktor frontalnog pristupa više liči na „večitog“ studenta predbolonjske epohe nego na pripadnika trusta mozгова, intelektualnog oslonca društva. I pored redovnog studiranja u beskraj, mnogi su zabušavali, sebi otežavali, pa su tražili popuste u čemu su im profesori obično izlazili u susret ako im se, u zamenu za ustupke, priredi žurka sa mnogo jela i pića. Uskoro je većina sticala diplome preko popusta, mada je za to bio potreban novac. Zato su dobrotvori druge polovine 13. veka osnovali ustanove za smeštaj siromašnih studenata, gde su ovi stanovali i hranili se besplatno ili gotovo besplatno.

Studenti i učenici srednjeg veka nisu se mnogo razlikovali od današnjih. Neki su učili, a neki ne. Profesori su izvorište nalazili u crkvenim delima nedodirljivih aksioma prenoseći znanje po nalogu vremena, neki bolje, neki lošije.

Period koji je usledio kritički je preispitao metode i znanja učenih ljudi Srednjeg veka razbivši pedagogiju dogme i postavivši radoznalog čoveka željnog stvarnog znanja u centar pažnje, uprkos manama srednjovekovne škole. I univerziteti su doprineli razvoju civilizacije. Oksford, Kembridž i Sorbona i danas su sinonimi za sticanje i primenu temeljnih znanja i čine hiljadugodišnji period vrednim pomena u istoriji i u tamo nekim školskim novinama.

UHVAĆ

Život bez računara smara!
Učenici Politehničke škole

Facebook

U neka davna, prдавna vremena, ljudi su se upoznawali u stvarnom svetu, pružali jedni drugima ruke, razmenjivali osmehe, poglede... Morali ste čekati vikend da u „gradu“, možda, ako imate sreće, sretnete Njen ili Njegov stidljiv ili strelovit pogled. Nežne reči i osnovne informacije upisivale su se u leksikone i spomenare (kao: „Trte, mrte, mante, mante, mrte, trt, za tebe bih dao život i smrt...“) Danas je dovoljan jedan „klik“ da se pred vama rasprostire šarena i zaslepljujuća (internet) mreža, sa svim svojim bezbrojnim mogućnostima. Uspostavljanje komunikacije samo je jedna od njih...
Postoji od 2004. godine, a trenutno ima preko 500 miliona članova. Svakim danom nezadrživo „raste“, a kakve su posledice ove planetarne pošasti, pokušali smo da saznamo u razgovoru sa našim učenicima...

I like it

I don't like it

ZA

Fejs je dobar, samo treba imati mere i znati njegova nepisana pravila.

Hvala fejsbuku, jer zahvaljujući njemu ne moram da viđam svoju rodbinu uživo!

Za dopisivanje sa prijateljima ne moram da trošim kredit na mobilnom telefonu.

Zahvaljujući fejsbuku saznam ko je s kim u vezi i šta se dešava u gradu.

Preko fejsbuka mogu da pronađem stare prijatelje i da upoznam gomilu novih.

PROTIV

Zbog fejsbuka uopšte ne stižem da učim...

Dešavalo mi se da po tri dana ne izađem iz kuće, nego po ceo dan „visim“ na fejsbuku.

Preko fejsbuka pretil opasnost od manijaka svake vrste...

Na fejsbuku je loše kad ti neki matori Turčin na lošem engleskom kaže da dobro izgledaš na nekoj slici.

Fejsbuk je bolest i zaraza, a ovisnika je sve više.

Iskreno mi je žao male dece koja sede pred računarem umesto da se igraju u pesku i prave kule od blata.

ENI U MREŽU

UTICAJ VIDEO IGARA NA ZDRAV UM

Prvi kompjuter izmišljen je pre oko šezdeset godina. Tada je zauzimao celu jednu prostoriju i koristio se isključivo za računanje (zato se i zove računar). Tadašnji studenti i štreberi su iz dosade napravili program u kome ste mogli videti jedan svemirski brod sa laserom i mnogo meteora koji su leteli prema njemu, i koje je trebalo uništiti. Prva video igra je rođena, ali je sa njom stvorena potencijalna pretnja za naše, koliko - toliko, zdrave umove. Tokom poslednjih dvadeset godina igrice su postigle neverovatnu popularnost u svetu, a industrije video igara na njima debelo zarađuju.

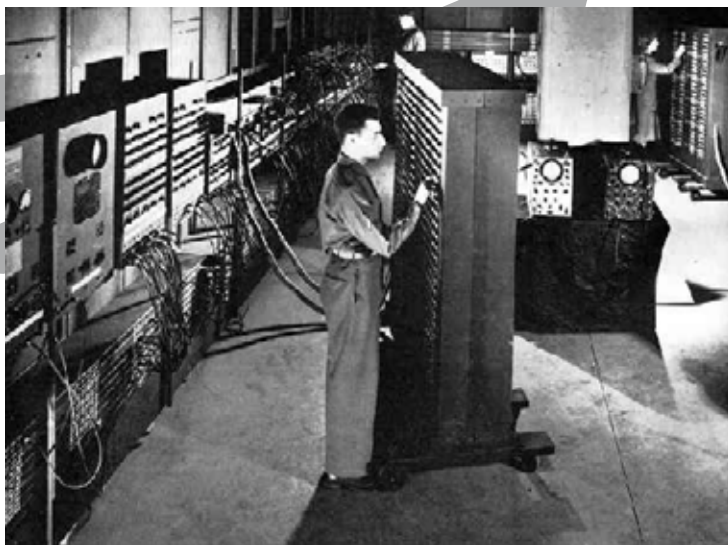
Vremenom su se razvijali različiti žanrovi video igara, a najosnovniji su: FPS (first person shooter - pucačke iz prvog lica), RPG (role playing game - kako ime kaže, vi ste u ulozi nekog fiktivnog lika u fiktivnom svetu gde obavljate zadatke da bi napredovali kroz predefinisane priče), sport-ske (sportske... sve je jasno), RTS (real time strategy - strateške ratne igre gledane iz ptičije perspektive), simulacije (u simulacijama dobijate mogućnost da isprobate stvari koje su teže dostupne u realnom svetu, kao na primer slobodno letenje avionom ili vožnja kamionom kroz različite države). Svaki žanr ima puno podgrupa ali to

je već puno za početnike. Najkontroverzniji žanr je svakako FPS. U njemu ste uvek u nekom konfliktu, da li fiktivnom ili podstican realnim sukobima u svetu i uvek, ali uvek imate neko oružje u rukama, i morate da ubijate neprijatelje. Iz psihološkog ugla, veoma je pogubno da maloletnici ubijaju virtuelne ljude ili čudovišta, pa ne iznenađuje što ima mnogo diskusija na temu da li ovakve igre uopšte smeju biti dozvoljene. Kao oduševljeni igrač, dugo sam ismevao kritičare igara jer pričaju o nečemu što nikad nisu sami probali, a izmišljaju neke besmislene razloge kako bi sprečili decu da satima vise pred računarom. Neću da tvrdim da je to zdravo, ali ako deca ne igraju igre, onda vise pred televizorom, tako da će na učenje prionuti tek kad nestane struje ili kada napolju pada kiša... Nažalost, prošle godine se u Nemačkoj dogodilo nešto što je promenilo pogled sveta na igrice. Naime, u jednoj osnovnoj školi je učenik napravio masakar i pobio nekoliko učenika i jednog nastavnika, nakon čega je i sebi oduzeo život! Dugo se nagađalo i tragalo za razlogom ovog krvavog čina, sve dok na računaru počinio nije nađena igra *Counter Strike* (najpopularniji FPS na našim prostorima). Pretpostavlja se da je uzrok masakru prekomerno igranje ove igre i da je počinilac u stvarnosti ponovio ono što je u njoj video. Nisam mogao da verujem kad sam to čuo, ali zbog toga je u Nemačkoj zabranjena prodaja igara maloletnim licima! Na svu sreću, nakon nekog vremena se otkrilo da je učenik bio

žrtva psihičkog i fizičkog zlostavljanja od strane učenika i da je još od detinjstva bolovao od neke umne bolesti zbog koje se teško uklapao u društvo. Zločinac je trenirao streljaštvo, pa mu nije bilo teško pozajmiti pušku iz kluba pod izgovorom: "Nosim je na čišćenje." Tada je otišao u školu i osvetio se... Nakon ovoga, kritičari su imali ubedljive argumente protiv igrice.

U decembru 2009. godine izašla je dosad najpopularnija FPS na svetu, nastavak od legendarnog *Call of Duty 4 Modern Warfare*, i to

Call of Duty Modern Warfare 2! U ove dve igre radi se o aktuelnim ratnim žarištima u svetu između Zapada i Bliskog istoka, Britanije i Rusije. U prvom delu ste, naizmenično, u ulozi američkog vojnika Navy Seals, i britanske specijalne jedinice SAS-a. Kao Amerikanac se borite protiv Al kaide u Iraku, a kao SAS-ovac se šunjate po Černobilu i infiltrirate ruske vojne baze. Obe igre su prepune akcije kakve dotad u igrama nije bilo. One dižu nivo adrenalina u krvi kao da ste stvarno tamo. Ali ma koliko bile fantastične te dve igre, u drugom delu nalazi se jedan kontroverzan nivo koji možda nije trebalo da bude napravljen. Igra vas,

Eniak - prvi kompjuter na svetu

pored uloge marince i specijalca, baca u ulogu američkog CIA agenta koji je preuzeo identitet ruskog teroriste da bi pomogao vladi da uhvati vođu terorističke organizacije, ali se nesrećom našao u misiji na Moskovskom aerodromu sa svojim "kolegama" kako bi pobili civile i pobjegli... Ono šta vi ne znate jeste da vas je Makarov (glavni zloča) odmah prepoznao, pa na ulazu lažnog medicinskog auta za bekstvo popijete metak da bi ruski specijalci našli hiljade mrtvih civila ispred američkog teroriste i počeli rat! Ovaj nivo je po kritičarima jedan veliki minus i udarac ispod pojasa za sve igrače. Ipak, da li je baš tako? Ja sam taj nivo odigrao jedno petnaest puta, ali nisam nikad dobio želju da nekome naudim. Naravno, postoje i izuzeci, ali onda je na roditeljima i nastavnicima da prepoznaju problem i pokušaju da ga reše. Mislim da je od najveće važnosti okolina. Ako nekoga zlostavljaju psihički ili fizički, to u njemu budi žeđ za osvetom, a što duže traje maltretiranje, to su fantazije krvoločnije, sve dok jednom ne prekupi...

Mnogi to ne shvataju i tvrdoglavo krive industrije igara ne želeći da uvide kako neko ko je normalan i raste u normalnoj sredini neće činiti nasilna dela, makar igrao igre do besvesti.

MOJ HOBI

AVIONU, PRAVIĆU TI KRILA

Mario Takač, učenik TON 2/9 odeljenja, bavi se modelarstvom. To mu je hobi, jer ga, kaže, jako opušta pravljenje modela aviona. U razgovoru sa njim saznali smo nešto više o ovom retkom i neobičnom sportu.

Objasni nam ukratko šta je modelarstvo.

Modelarstvo podrazumeva pravljenje modela nečega, u mom slučaju - aviona. Modelarski vazduhoplovni klub nalazi se u Ulici Matije Gupca 7, blizu naše škole. Tu pravimo različite modele aviona - od klizača, do jedrilica i motornjaka.

Kako si odlučio da se baviš modelarstvom?

Jednom prilikom sam sa mamom išao tom ulicom i kroz prozor jedne kuće ugledao modele aviona zakačene na plafonu. Zamolio sam mamu da uđemo unutra i bolje pogledamo avione. Gazda kluba objasnio nam je kako i kada radi klub, a ja sam odlučio da postanem njihov član.

Da li si učestvovao na nekim takmičenjima i da li si osvojio neke nagrade?

Učestvovao sam na mnogim takmičenjima i osvojio mnogo nagrada. Imam puno raznih pohvala i medalja. U najdražem sećanju mi je takmičenje održano u Somboru na poljani Rančevo na kom sam osvojio drugo mesto.

Mario Takač na takmičenju (u sredini)

Spreman za let

Koliko dugo se baviš ovim sportom?

Ovim sportom bavim se tri godine, a baveći se njime stekao sam mnoge nove drugare.

Od kojih materijala praviš modele aviona?

Avione pravimo isključivo od jedne vrste drveta koja se naziva balza, uz pomoć drugih materijala kao što su stirodur, avio - šper itd.

Kako izgleda pravljenje aviona?

Počelnici prave male avione, a stariji veće.

Koje vrste aviona najčešće praviš?

Najviše volim da pravim takmičarske jedrilice, a dosad sam napravio bar dvadesetak modela.

Kako bi druge mlade ljude privukao da se bave ovim sportom?

Ovo je zanimljiv sport naročito za one koji su strpljivi i koji vole tačnost i preciznost ili sve to treba da vežbaju.

MELYEK A LEGNEMESEBB EMBERI ÉRTÉKEINK

Egy üzenet ami mindenkinek szól:
Szeressük egymást mert minden
ember egyedül és csodálatos.

Anna Maria

Az lenne az igazi jó világ ha minden
ember boldog és vidám lenne. Ez olyan
még nem lehetetlen érni, hogy pozitívan
lényünk a többi emberhez, s ha ezt
viszonyozni is fogjuk.

Mercédes

Anett recept: minden napot úgy kezdjük, hogy
a természet csodáival és szeretetével segítsünk
másokon. A szívárvány színeivel a vidám
színekkel segítsünk, s a legfontosabb úgy
gondoljunk arra a napra mint egy olyan napra
ahogyan a világ gondol ránk s mint mi rá!

Anett

Az ember csak akkor tud igazán
szeretni ha elfogadja magát! En ezért
szeretek ember lenni!

Szenci Szilárd

A jobb világ érdekében többet kéne
egymással foglalkoznunk. Ha rajtam
múlna mindez, biztosan szerveznék
különböző foglalkozásokat. Sokat
táncolni, szépeket rajzolni,
beszélgetni mindenféle témáról, és még
sok ilyen hasonló csodálatos, szép
dolgokat.

Irisz

Köztünk élnek,
minden nap látjuk
őket és bár nincs szuper
képességük és nem
tudnak repkedni, de a
maguk módján mégis ők a mi
jövőnk, a legcsodálatosabb
és legönzettelenebb emberek a
Földön és, hogy kik is ők?

-Természetesen a szüleink!

Egy egyszerű bár tük szög s
mogy látatja a szem s got
boldogságot, s begyógyítja a
lélek sebeit.

Anbrea

"Az ember" ez egy csodálatos kifejezés s
nincs szebb és jobb, mint az ember. Isten
megteremtette az embert és el is veszi a
lényeket... Azért a legcsodálatosabb, mert az
ember tud szeretni s vannak érzései. Tudja
viszonyozni és szeretetet adni bárkinek és
bárminek. Ez egy csodálatos érzés.

Emina

„Azért szép az élet, mert
mindig tud mutatni valami
újat, csodálatosat”

Máté Tapodi Edit

Az embernél nincs csodálatosabb a
Földön. Az ember tud szeretni és hinni.
Nem csak víz és levegő miatt nem lenne élet
a Földön, hanem ember nélkül sem. Minden
embert tisztelni kell. A szeretet összetartaná a
világot, de még nincs elég a Földön. Ne legyen
rossz és sötétség! Isten azért teremtette, hogy
éljünk rajta és gondozzuk. Ne romboljunk!
Mindenkinek kell lennie egy céljának, és ezt a
célt valóra kell váltani. Szeressünk mindent,
állatot és a természetet. Ne utáljunk senkit!
Tartsunk össze! Mindenki járjon színesbe,
legyen a szíve színes, hogy szeressen. A
szeretet örökké éljen és élni is fog. Az ember
örökké élni fog vele!

Micsik Krisztián

A szülők mit meg nem adnak, hogy
gyermeküket boldog tegyék. A
gyermek pedig boldognak akarja lenni
a szüleit, akiket nagyon szeretnek.

Renáta

Nincs csodálatosabb annál amikor az
ember szülő lesz! A szülők mindenben
támogatják gyermekeiket.

Timea

Ne lehessen az útra kimenő rosszkedvűen meg
komolyan, mert különben nem történne semmi
őket hanem színházba, vidám, akár színházba,
legyenek vidámak, mert a Földön minden
csodálatos.

Marianna

Aki szeretni tud az mindig boldog
mindig mosolyog, és nem lehet
rossz ember, mivel a szíve tárva
nyitva várja a barátokat. A szeretet
olyan mint a remény.

Ágota

Még egy gyönyörűbb érzés van:
A szerelem ami kettő ember között
jön létre. Mindig azt szeressük
akinek szüksége van a szeretetre
és aki nem éli át annak adjuk a
legtöbbet!

Bernadett

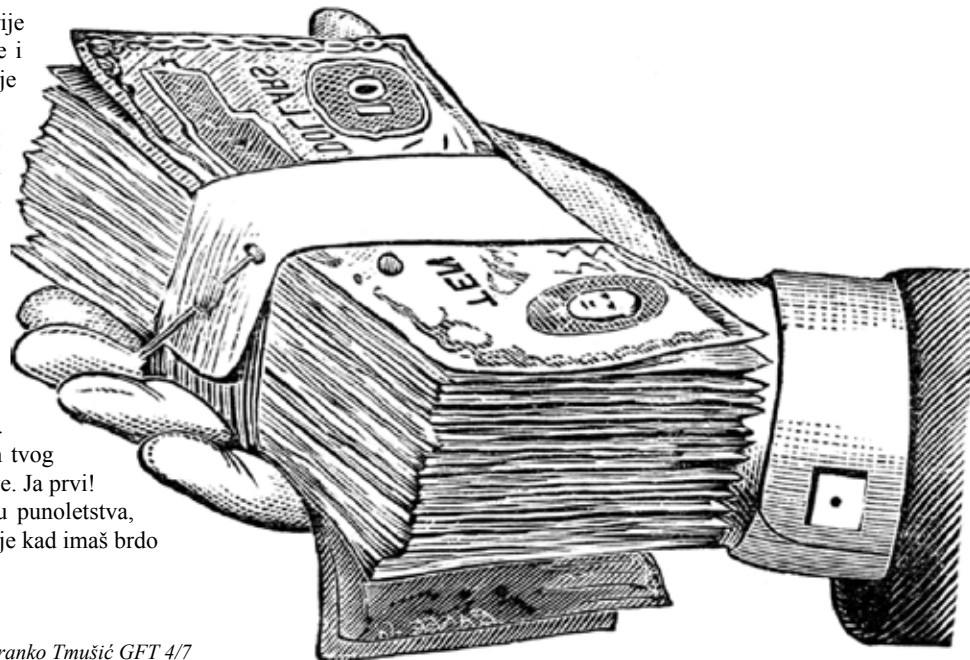

LEPO ZA MENE

Lepo za mene je kada si iz sela kod Čuprije i kada su ti roditelji gastarbajteri iz Švajcarske i kada ti je osamnaesti rođendan, pa slaviš svoje punoletstvo.

Za mene je lepo kada za proslavu svog punoletstva spiskaš pedeset hiljada evra i kad imaš pet stotina zvanica i kada svi gosti moraju obući roze uniformu. Lepo za mene je kada ti baba koja više liči na dedu, sa sve brkovima, dođe na proslavu osamnaestog rođendana u roze haljini. Lepo za mene je kada ti se znojave strine i tetke u ponoć popnu na stolice i i zapevaju: "Avlije, avlije..." Lepo za mene je kada se uz sve to zoveš Hajdi Janković, a najlepše za mene je kada ceo Balkan bruji o tvom rođendanu. Lepo za mene je kada se svi sprdaju na račun tvog rođendana, a svi žele na isti način da ga proslave. Ja prvi!

E, kad već ja nisam imao ovakvu proslavu punoletstva, moja deca će je sigurno imati. To je lepo. Lepo je kad imaš brdo para!

Branko Tmušić GFT 4/7

TO SAM JA!

Dok razmišljam o sebi, ne mislim mnogo o svom spoljašnjem izgledu, nego uvek o svojoj ulozi u društvu. Ponekad je tu ulogu teško naći, a ponekad potpuno nemoguće.

Zovem se Nikola i dolazim iz jednog gradića čije ime sada nije bitno. Jedan sam od najvećih biznismena u Evropi; moglo bi se reći da u svojim rukama držim nešto više od polovine istoimenog kontinenta. Krećem se po dosadno - skupim žurkama, vozim još skuplja kola, imam devojkicu dvadeset i sedam godina mlađu od sebe i bitan mi je samo novac, novac i novac! O svojim jahtama na Jadranskom moru neću ni da pričam, kao ni o tri kazina u Vegasu, raznoraznim fabrikama i rafinerijama nafte. Na TV-u kažu:

„Stigla kriza“, a ja vas molim da mi objasnite šta ta reč uopšte znači. Humanitarne akcije kao što su pomaganje gladnima u Africi, stradalima u raznim olujama i slično, više mi nisu interesantne, a pravo da vam kažem, više nisu ni u modi. Posedujem mnogobrojne vikendice u svim krajevima sveta koje mnogi nazivaju dvorcima. U njima imam poslugu - od spremačica, preko kuvarica, do ličnog krojača. Za doručak se jede kavijar, za ručak jastog, a i za večeru se smisli nešto luksuzno. Raj na zemlji! Jednostavno imam sve, a opet - nemam ništa! Svaki put kada ostanem sam među gluvim zidovima, osećam neku prazninu. Moji drugovi su odavno otišli od mene ili ja od njih, nisam više siguran. Svaki udarac kazaljke na satu kao da mi skida masku sa lica koja se s prvim zrakom sunca vraća na svoje mesto. I opet sam u svetu punom lažnih osećanja.

Eto, to sam ja! Figura kojom upravlja novac, figura koja će uvek tražiti svoju ulogu u filmu koji ne postoji.

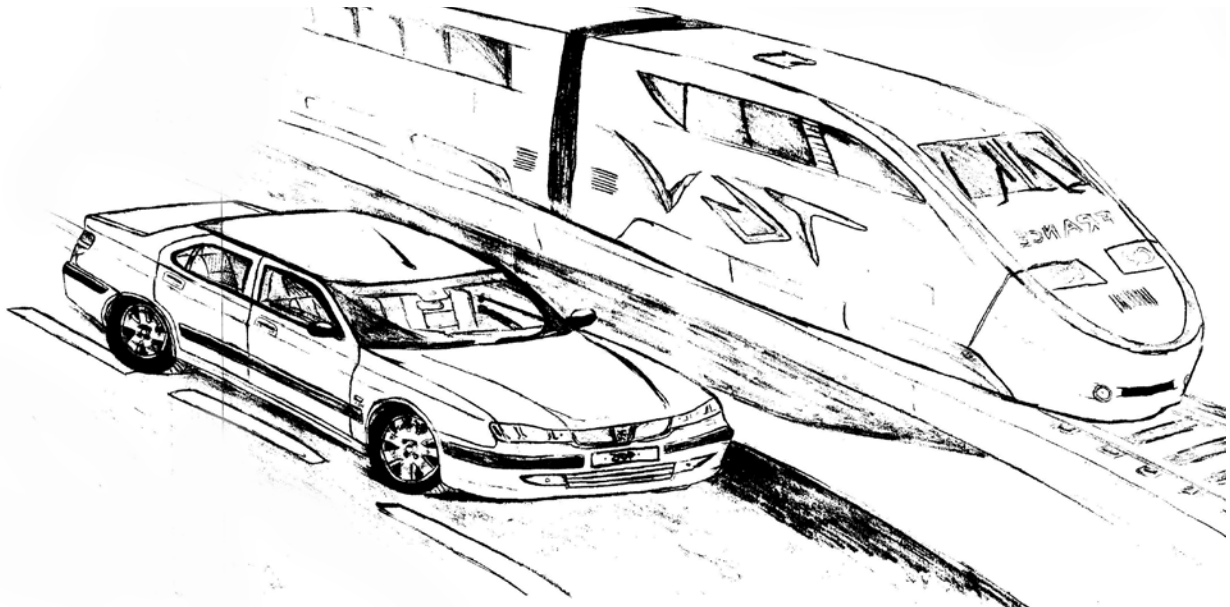

ŠTA JE VAŽNO?

ПУТОВАЊЕ

илустрација Нинослав Сударевић ВТ 2/3

Кажу да је путовање измишљено зато да би нам заиста било лепо вратити се кући. Верујем у то, јер је заиста лепо када после дуге вожње, пешачења и неспаваних ноћи угледаш своју кућу, побацаш торбе и вратиш се у свој живот.

Највише волим да путујем возом. Кроз прозор се може видети како промичу пољане и нечије куће, неки други људи, други животи који су за мене тајна. Понегде се, док пада ноћ,

види нека крава на испашаи, или неки пас како весело трчкара. Онда светла, зграде и пуно прозора који светле у ноћи. Иза сваког од њих опет неки непознати људи...

Долазим кући, све остаје иза мене. Још неколико дана ћу се сећати путовања и свега што сам видела на њему. А онда ћу, до следећег пута, све заборавити...

Ивана Марковић ГФТ 4/7

DESILO SE U AUTOBUSU

илустрација Мира Крнјак ВТ 2/13

А јој, напokon сам стигла кући.

-Dida, di si ti? Та, доди више, морам ти издиванит` шта ми се десило у аутобусу кад сам išла кући према нашем салашу.

-Та, ајд` нана, počми већ приповидај, имам тушта посла напољу.

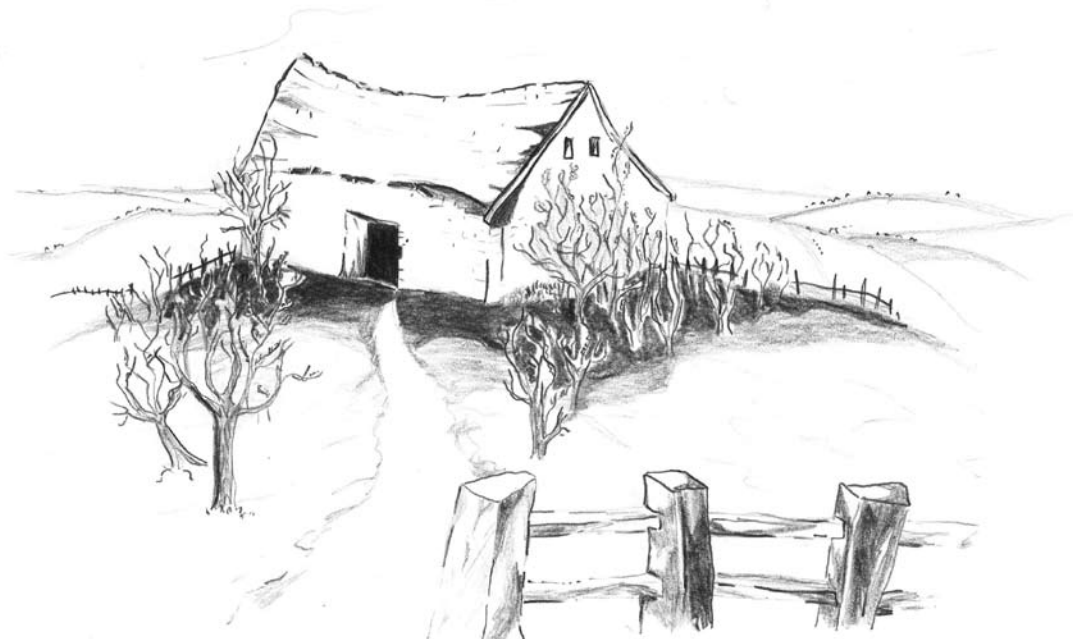
-Ма, сиди `vamo и слушај ме! Ушла ти ја у аутобус већ на првој станици и боме, баš се ника гуžва створила... Кренили ти ми према селу, а на некој станици ушло још тушта ђелјад, та једва можд` дисат` унутри. Сва срича, па сам о`ма сила. И да продузим, међ` тим ђелјадима била и једна девојка, липа ко порцеланска беба, сви се загледали у нју. А она ти, сва тако важна, латила се мават` оним дугачком златном косом. Тако је здраво заманила да је доватила неколико ђелјади по лицу. Они тако намргођени сви počели штogот гундат`, рондзат` и нападат` сироту цуру што тако маше том косом. Ја тако сидим, гледим и све ми жао cure, а она ђути ко мула, не брани се. Тамо ники бећар poč`o добациват`, ију, нике срамотне рићи. Боме, мене је било срамота, а ди не би било не девојку. И онда сам ја каз`ла: "Та, dico, смир`те се мало, пуштите на миру ову липокју."

И онда се свит мало смиримо, а и онај деран се смиримо. Девојка је дошла до ме и липо ми зафалила што сам је заштитила, а ја ти нјој: "Та, ништа, сунце моје, за то служи нана." И тако сам ти, дидо мој, ја сад здраво срична...

Sandra Lebović GFT 4/7

КУЋА У КОЈОЈ ЈЕ НЕКО ЖИВЕО

илустрација Даниел Лак АТ 3/2

Има један кућерак на путу Суботица - Жедник неких пет стотина метара увучен од главног пута, сав обрастао у багрење. Тај напуштени салаш лети се ни не види од густог и зеленог лишћа багрема.

Некада давно била је то кућа пуна људи, окречена у бело. Кухиња у њој била је мала. Увече би је осветљавала мала петролејска лампа. За вечером би, од гужве за столом, дуге сенке играле по зидовима. Пушила би се проја и топло млеко и чуо би се весело смех. У тој кући се родило пуно деце. Они који су одрасли, отишли су и оставили је празну. Заборавили су дуге зимске ноћи када су кроз прозор гледали снежне пахуље. Заборавили су како их је, док се враћају кући, густ дим из

димњака усмеравао у топли дом. И како су кроз прозоре могли видети мајку како меси хлеб за ујутро. Топло је око срца, соба бела, угрејана, уштиркана постељина. На зидовима слике предака. Сви свечано обучени, озбиљно гледају. Мушкарци са обавезним шеширом, а жене са марамом на глави. Да... Генерације на кућним зидовима... Сада је кућа сама и пушта... Само је багрење остало да је чува...

Стварно тамо има један кућерак. Ма, има их пуно... И сви су изграђени с љубављу, а сада су напуштени зарад бољег и бржег живота. Тамо се, знате, некада полако живело. На том салашу, у кући моје прабаке...

Биљана Грбић ГФТ 4/7

BÖZSI ÉS A HÉT KECSKE

*Hol volt, hol nem volt,
Bözi lába piros volt.
Bözsike fehér ruhában
Belépett egy szobába.
És kit látott, hát a gonosz mostohát,
Kinek szeme nézett ostobán.
-Tükröm, tükröm mond meg nekem,
Én vagyok a legszebb e vidéken?
-Nem királynőm nem te vagy,
Bözi az, te csúnya vagy!
Bözi erre elfutott,
Erdőn, bokron túl jutott,
A vadász meg elbukott.
Megy a Bözi nagy erdőbe,
Pici házra bukkan csendben.
Pici házban, pici ágyak,
Mely mellett zoknik állnak.
Megy a Bözi a pincébe,
Rábukkan egy kemencére,
Abban kicsi tűz lobog,
Bözi meg csak sír és zokog.*

*Bejön a házba a hét kecske,
Bözi meg ott áll, mint egy menyecske.
-Tudok főzni, mosni is,
Ha kell még zonit is.
A hét kecske befogadta,
Az ajtót meg bezáratta.
Jött hát a gonosz boszorkány,
Mégessen, mint az oroslán.
Kezében fésűt tartott,
És az ajtón kopogtatott.
A fésűvel megmérgezte,
Fogta Bözsi eltüntette.
Jött hát a hét kecske,
Bözsit pedig fejbeverte.
A fésűt kiszedték,
A bográcsosba rejtették.
Mégint jött a boszorkány,
Mégessen, mint egy hurrikán.
Kezében a fűző diszelget,
Keze, lába remegett.
A fűzővel megmérgezdte,*

*Bözsit megint eltüntette.
Jött hát a hét kecske,
Bözsit ismét fejbeverte.
A fűzőt kiszedték,
Kisszekrénybe rejtették.
Ismét jön a boszorkány,
Mégessen, mint a szobalány.
Kezében almát fogott,
Bözi torkán fölakadott.
Jön hát a hét kecske,
Bözsit pedig eltemette.
Jön a királyfi büdös lovon,
Bözi kapott egy-két pofont.
Föléledt hát Bözsike,
Büdös lóra feltette,
A királyfi meg elvitte.*

Itt a vége... gyorsan... fuss el véle!!!

Huszli Gyuris Tünde és
Gazda Ferenc GFT 3/8

ODBOJKAŠKA SEKCIJA

Ponedjeljak je. Konačno se završio i sedmi čas. Svi idu kući pognute glave svesni da je počela još jedna nedelja i da će trajati bar pet dana. Taman kad smo se približili izlazu, mi stajemo, otvaramo vrata i ulazimo u svlačionicu, žurimo da se presvučemo i da uđemo u salu. Hvatamo loptu i tu sve počinje...

Odbojka je, po našem mišljenju, jedan od najljepših i nazabavnijih sportova. To dokazujemo svakog ponedjeljka u pola osam u našoj školskoj sali, predvođeni profesoricom fizičkog vaspitanja Suzanom Maravić. Odbojkaška sekcija počela je sa radom radi pripreme takmičenja kao što je Kup tolerancije (u kojem su učestvovalе sve škole u Srbiji sa ekipom od po tri devojke i tri momka) na kojem smo uvek imali uspeha. Nakon takmičenja, mi smo nastavili sa sekcijom koja još uvek traje. Pored odbojke tu je, naravno, i urnebesno zezanje i smejanje. Preko odbojke i sekcije, svi smo se sprijateljili i ta prijateljstva traju još uvek, čak i nakon srednje škole. Zato vas sve pozivamo da dođete. Klonite se ulice, bandi, narkomanije i bla, bla, bla... to već svi znamo napamet.

Dragana Ljubanović TON 4/9
Mladen Konkolj GFT 4/7

NASTANAK ODBOJKE

Odbojku je stvorio Vilijam G. Morgan (1870-1942) iz Njujorka. Prvobitni naziv ove igre bio je *Mintonette*. Zahvaljujući mestu direktora fizičkog vaspitanja na jednom od američkih univerziteta, Morgan dobija mogućnost da neposredno utiče na razvoj sporta. Morgan je odbojku stvorio iz ličnih metoda treniranja i rekreacije. Opisujući svoje prve eksperimente, Morgan je rekao: "U potrazi za odgovarajućom igrom, prvo mi je na pamet pao tenis, ali za njega su nam bile potrebne loptice, reketi, mreža i ostala oprema, pa sam od njega odustao, ali ideja mreže mi se činila zgodnom. Podigli smo mrežu na 1,98 metara, iznad glave prosečnog muškarca. Uz to nam je bila potrebna i lopta. Prvo mi je pala na pamet košarkaška, ali ta je bila prevelika i preteška." Morgan je potom zamolio fabriku *Spalding i Bros* da napravi odgovarajuću loptu, obima od oko 65 centimetara i težine od oko 300 grama. Nakon toga se sa još dva prijatelja latio pisanja pravila odbojke, da bi novu igru demonstrirao početkom 1896. godine na jednom koledžu u Springfieldu. Morgan je prisutnima objasnio da je ova igra predviđena za dvoranu, ali da se može igrati i na otvorenom. U igri je mogao učestvovati neograničen broj igrača, a glavni cilj bio je održati loptu u vazduhu, iznad mreže. Igra je na konferenciji prihvaćena, ali joj je ime promenjeno u *Volley ball*. Ime ovoj igri do danas nije promenjeno, osim što je 1952. godine odlučeno da se piše kao jedna reč.

Morgan je još poradio na pravilima igre i 1897. godine je izašao prvi priručnik s glavnim podacima o igri i kao dodatak su izašla i prva pravila odbojke. Od tada se odbojka širila po Americi, Kanadi, a potom i po ostalim zemljama Evrope i Azije.

Do tridesetih godina, odbojka je prvenstveno bila sport za rekreaciju i zabavu i u različitim zemljama se igrala po različitim pravilima, a 1947. godine stvorena je Međunarodna odbojkaška federacija FIVB u Parizu u svrhu promovisanja odbojke u svetu i uvrštavanja u program Olimpijskih igara.

Prvo Evropsko prvenstvo u odbojci održano je 1948. godine u Rimu, a Svetsko prvenstvo održano je sledeće 1949. godine u Pragu. U današnje vreme odbojka je jedan od najpoznatijih i najpopularnijih sportova.

ХОКЕЈ НА ТРАВИ – СПОРТ ЗА ЈАКЕ ЛЈУДЕ

Јасмина Габрић, ученица ГФТ 4/7 одељења, хокејом на трави бави се више од шест година, а као успешан спортиста у репрезентацији Србије је већ две године. Има освојене две сребрне медаље: прву на Балканском првенству одржаном у Бугарској 2009. године, а другу на Државном првенству одржаном у Београду исте године. И учење јој добро иде, па следеће године себе види на Ликовној академији у Новом Саду на одсеку за графички дизајн.

Јасмина Габрић са својим тимом

Ове спортове тренирала сам на сопствену иницијативу, а у хокеј ме је увукла другарица.

Шта су предности, а шта мане овог спорта?

Предност је, као и у сваком другом спорту, то што имате могућност да упознате друге спортисте и да путујете. Мана је то што имате мање слободног времена, али мени то не представља никакав проблем, јер тренирам оно што волим.

На утакмици

Какав је спорт хокеј на трави?

Хокеј на трави није тако популаран спорт као фудбал, одбојка или кошарка, па је то један од разлога што људи не знају ништа о њему. У Србији постоје свега три хокејашка клуба, и то у Суботици, Новом Саду и Београду. Овај спорт је у иностранству много популарнији, нарочито у Холандији, Великој Британији и Индији, где сваки клуб има најмање пет стотина чланова. Као репрезентација смо имали прилику да се сусретнемо са овим клубовима и осетимо какав је европски хокеј. Ми у Србији немамо спонзоре, терен на коме играмо је мали, али смо ипак поносни на себе, јер имамо важне освојене медаље, а трудићемо се да тако буде и у будућности.

Из ког разлога си се определила баш за овај спорт?

Пре хокеја тренирала сам атлетику, фудбал и рукомет.

Имаш ли подршку укућана, пријатеља...

Наравно да је подршка важна, и имам је од стране своје породице и пријатеља. Морам признати да имам и своја два верна навијача, а то су моја сестра и тата.

Чему те је овај спорт научио?

Пре свега томе да је важно поштовати друге, макар они били и лошији од нас.

Савет...

Мени је битно да будем активна и да се много крећем, то ме испуњава. Нису сви људи исти и зато је важно да свако пронађе шта је то што га испуњава и чини срећним. Важно је радити оно што се воли. Овај спорт је пун адреналина и за њега је потребна храброст. Из тог разлога препоручујем га јаким и храбрим људима.

CSANTAVÉR

Kilépve otthonról Csantavér főtere tárul elélem. Elöttem az apró citromsárga, gomba alakú buszmegálló, balra tőlem a hatalmas templom, aminek harangjai most is pontosan jelzik az időt, és ha jobbra tekintek kissé mosolyra gördül a szám, egy kínai bolt. Néhány lépés megtétele után ismerős arcok néznek vissza rám, köszönünk egymásnak. Mielőtt lelépek az útra, megállok és szét-nézek. Megvárom, hogy egy irritáló hangú kis Tomos motor, hátán a gazdájával, aki melleleg nagyon menőnek érzi magát, elöttem még jól megzúgatva vasparipáját majd megpróbálkozva a nagy attrakcióval félkerékre emelkedik és elhalad az irányt, ahol egy hatalmas szépen kidolgozott köoszlop emlékezik meg nap, mint nap a második világháborús áldozatokról és meséli el mindig ugyanazt, az oda tévedőknek. Tovább sétálok az utcákon és látom, hogy a nyugdíjas öreg nénik házuk előtt beszélgetnek egy pontosan erre a célra készített padon. Hallom a lépteimet, csendes kis falu ez. Egy bácsi fordul ki egy sarok mögül, kezében egy rövidre fogott pórázzal, aminek a végén egy jól megtermett dísznő megy. Igaz, hogy csendes kis falu ez a Csantavér, de érdekes is, hiszen itt az emberek nem aranyos kis kutyákat sétáltatnak, hanem dísznőkat. Megérkeztem, betérek az unokatestvéremékhez, ott időzők egy keveset. Beszélgetünk, nevetgélünk, de nem maradhatok, sokáig sietnem kell. Otthon csörög a telefon, az unokatestvérem. Kérdezi, hogy ismerem-e a szép új fekete hajú barátnőjét. Mondom neki, hogy nem. Pedig pont te vagy az! – mondta. Én? – kérdeztem vissza. Igen, igen – mondta nagyon nevető hangon – az előttünk lévő öregasszonyok ezt pletykálják mert együtt láttak minket. De ez nekem most pont jól jött, mert le akarok rázni egy lányt és így, hogy van „barátnőm” talán könnyebb lesz. A faluban általában mindenki mindenkit ismer, de ilyen helyzetekben derül ki, hogy igazán mennyire is.

Még nem döntöttem el, hogy én szeretem-e Csantavért, de szüleim szerint, ha majd egyszer elmegyek innen, akkor fognak eszembe jutni a régi emlékeim, a szép dolgok és rájövök, hogy milyen jó is itt élni.

Nagy Debóra GFT 4/4

STARI ŽEDNIK

Za početak čemo malo da se provozamo autobusom. Uči čemo na glavnoj autobuskoj stanici da osetite puno vreme puta koji traje od dvadeset do trideset minuta. Vozimo se Beogradskim putem u pravcu Bačke Topole. Neću vam otkriti cenu karte, kako biste se ipak ponekad usudili da uđete u autobus. Put vam neću objašnjavati, jer nema ništa zanimljivo, tek par stanica kod nekih salaša.

Kada ulazite u selo, prvo što vidite je katolička crkva Svetog Marka koja će 2011. godine slaviti sto godina od nastanka. Stari Žednik nalazi se na Beogradskom putu, a iz Starog Žednika može se otići za Đurđin, ako skrenete desno, a ako skrenete levo, možete da odete u Novi Žednik, i dalje, iza njega, da izađete na autoput. Kada sam već pomenula Novi Žednik, važno je naglasiti da Novi i Stari Žednik nisu jedno selo, pa da se tako zovu njegovi krajevi. To su dva različita sela. Istina, nema mnogo kilometara između njih, ali ipak su to dva različita sela.

Stari Žednik uglavnom ima sve što je potrebno ljudima koji žive ovde. Imamo ambulantu, poštu, apoteku, prodavnice veterinarsku stanicu i sve što je potrebno ljudima koji se bave poljoprivredom, a neko vreme smo imali i kinesku radnju.

Osnovna škola *Pionir*, trenutno je najšarenije i najosvetljenije mesto u selu. Imamo i Dom kulture gde se održavaju svi važniji događaji u selu. Ispred Doma se nalazi spomenik žrtvama fašizma i skulptura kipara Save Halugina. Od pre koju godinu imamo čak i salu za svadbe. Imamo jedno normalno mesto za izlazak. To je diskoteka *Pečina* koja i iznutra izgleda kao pečina sa stalagmitima i stalaktitima.

Ukratko sam vam opisala čega sve ima u Starom Žedniku. To nije ništa posebno, jer je ipak to samo jedno malo selo, ali meni drago.

*A csantavéri
Pádai Szent Antal
katolikus templom*

Dom kulture, Stari Žednik

iz naše foto-radionice

